

Dokument s plenarne sjednice

A9-0199/2021

9.6.2021

IZVJEŠĆE

o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020.
(2021/2025(INI))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestitelj: Domènec Ruiz Devesa

Izvjestitelji za mišljenje (*):
Isabel García Muñoz, Odbor za proračunski nadzor
Ilhan Kyuchyuk, Odbor za pravna pitanja

(*) Pridruženi odbori – članak 57. Poslovnika

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	25
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNSKI NADZOR	29
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVNA PITANJA	36
MIŠLJENJE ODBORA ZA USTAVNA PITANJA	41
MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE	48
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	55
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	56

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020. (2021/2025(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 295. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir osobito članak 2., članak 3. stavak 1., članak 3. stavak 3. drugi podstavak, članak 4. stavak 3. i članke 5., 6., 7. i 11. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članke UFEU-a koji se odnose na poštovanje, zaštitu i promicanje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u Uniji, uključujući članke 70., 258., 259., 260., 263. i 265. UFEU-a,
- uzimajući u obzir Protokol br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenta u Europskoj uniji te Protokol br. 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, priložene Ugovorima,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu „Povelja”),
- uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 49. UEU-a, kriterije iz Kopenhagena i skup pravila Unije (pravnu stečevinu) koja država kandidatkinja mora ispuniti ako želi pristupiti Uniji,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. rujna 2020. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2020. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji“ (COM(2020)0580),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije¹ („Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava“),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/692 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EU) br. 390/2014²,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir instrumente UN-a za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te preporuke i izvješća Univerzalnog periodičnog pregleda UN-a, kao i sudsku praksu

---

¹ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.

² SL L 156, 5.5.2021., str. 1.

ugovornih tijela UN-a i posebne postupke Vijeća za ljudska prava,

- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o borcima za ljudska prava od 8. ožujka 1999.,
- uzimajući u obzir preporuke i izvješća Ureda za demokratske institucije i ljudska prava, visokog povjerenika za nacionalne manjine, predstavnika za slobodu medija i drugih tijela Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u Europi,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Europsku socijalnu povelju, sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava i Europskog odbora za socijalna prava te konvencije, preporuke, rezolucije, mišljenja i izvješća Parlamentarne skupštine, Odbora ministara, povjerenika za ljudska prava, Europske komisije za borbu protiv rasizma i netolerancije, Upravnog odbora za borbu protiv diskriminacije, promicanje različitosti i uključivosti, Venecijanske komisije i drugih tijela Vijeća Europe,
- uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju između Vijeća Europe i Europske unije od 23. svibnja 2007. i zaključke Vijeća od 8. srpnja 2020. o prioritetima EU-a za suradnju s Vijećem Europe u razdoblju od 2020. do 2022.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a protiv korupcije,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije,
- uzimajući u obzir instrumentarij Vijeća Europe za države članice naslovljen: „Poštovanje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava u okviru javnozdravstvene krize izazvane bolešcu COVID-19“ od 7. travnja 2020.,
- uzimajući u obzir Privremeno izvješće o mjerama donesenima u državama članicama EU-a slijedom krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19 i njihovu utjecaju na demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava koje je usvojila Venecijanska komisija na svojem 124. plenarnom zasjedanju 8. listopada 2020.,
- uzimajući u obzir godišnje izvješće partnerskih organizacija Platforme Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara za 2020.,
- uzimajući u obzir Obrazloženi prijedlog odluke Vijeća od 20. prosinca 2017. o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava koji je izdan u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji (COM(2017)0835),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 17. srpnja 2019. naslovljenu „Jačanje vladavine prava u Uniji – Nacrt za djelovanje“ (COM(2019)0343),
- uzimajući u obzir pregled stanja u području pravosuđa u EU-u za 2020.,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 19. lipnja 2019. naslovljeno „Daljnje jačanje vladavine prava u Uniji. Trenutačno stanje i mogući sljedeći koraci“ kojim se predlaže uspostava godišnjeg foruma o temeljnim

pravima i vladavini prava,

- uzimajući u obzir izvješće Skupine za temeljna prava i vladavinu prava Europskog gospodarskog i socijalnog odbora iz lipnja 2020. pod nazivom „Razvoj u nacionalnim okvirima sa stajališta civilnog društva, 2018. – 2019.”,
- uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava od 17. siječnja 2018. naslovljeno „Izazovi s kojima se suočavaju organizacije civilnog društva u području ljudskih prava u EU-u”, njezine biltene objavljene 2020. o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na temeljna prava u EU-u te druga izvješća, podatke i alate Agencije, posebno Informacijski sustav Europske unije o temeljnim pravima (EFRIS),
- uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava od 10. rujna 2012. o antisemitizmu: Pregled antisemitskih incidenata zabilježenih u Europskoj uniji,
- uzimajući u obzir izvješće Europskog instituta za ravnopravnost spolova naslovljeno „Peking +25: Peti pregled provedbe Pekinške platforme za djelovanje u državama članicama EU-a” objavljeno 5. ožujka 2020.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća Europske unije i država članica sa sastanka u Vijeću održanog 16. prosinca 2014. o jamčenju poštovanja vladavine prava,
- uzimajući u obzir Strategiju EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025., Strategiju EU-a za ravnopravnost LGBTIQ osoba za razdoblje 2020. – 2025., Strategiju EU-a o pravima djeteta, Strategiju o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.,
- uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025. i Strateški okvir EU-a za ravnopravnost, uključivanje i sudjelovanje Roma,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. s preporukama Komisiji o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2018. o odluci Komisije o aktiviranju članka 7. stavka 1. UEU-a u pogledu situacije u Poljskoj⁴,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 19. travnja 2018. o potrebi za uspostavom instrumenta europskih vrijednosti za podršku organizacijama civilnog društva koje promiču temeljne vrijednosti u Europskoj uniji na lokalnoj i nacionalnoj razini⁵;
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. travnja 2018. o zaštiti istraživačkih novinara u Europi: slučaj slovačkog novinara Jána Kuciaka i Martine Kušnírove⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o prijedlogu kojim se Vijeće

---

³ SL C 215, 19.6.2018., str. 162.

⁴ SL C 129, 5.4.2019., str. 13.

⁵ SL C 390, 18.11.2019., str. 117.

⁶ SL C 390, 18.11.2019., str. 111.

poziva da, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija⁷;

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2018. o vladavini prava u Rumunjskoj⁸,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2018. o potrebi za sveobuhvatnim mehanizmom EU-a za zaštitu demokracije, vladavine prava i temeljnih prava⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. veljače 2019. o nazadovanju u području prava žena i rodne ravnopravnosti u EU-u¹⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. ožujka 2019. o stanju u pogledu vladavine prava i borbe protiv korupcije u Europskoj uniji, posebno na Malti i u Slovačkoj¹¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o vladavini prava na Malti nakon nedavnih otkrića u slučaju ubojstva Daphne Caruane Galizije¹²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. prosinca 2019. o javnoj diskriminaciji i govoru mržnje protiv pripadnika zajednice LGBTI, uključujući „zone bez LGBTI-ja“¹³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2018. godinu i politici Europske unije u tom području¹⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2020. o saslušanjima u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu Poljske i Mađarske¹⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica¹⁶,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 19. lipnja 2020. o prosvjedima protiv rasizma nakon smrti Georgea Floyda¹⁷,
- uzimajući u obzir rezoluciju od 19. lipnja 2020. o ponovnom pokretanju istražnog postupka protiv premijera Češke Republike zbog zlouporabe sredstava EU-a i

---

⁷ SL C 433, 23.12.2019., str. 66.

⁸ SL C 363, 28.10.2020., str. 8.

⁹ SL C 363, 28.10.2020., str. 45.

¹⁰ SL C 449, 23.12.2020., str. 102.

¹¹ SL C 108, 26.3.2021., str. 107.

¹² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0103.

¹³ Usvojeni tekstovi P9_TA(2019)0101.

¹⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0007.

¹⁵ Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0014.

¹⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.

¹⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0173.

potencijalnog sukoba interesa¹⁸,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. rujna 2020. o Prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava¹⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. listopada 2020. o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava²⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. listopada 2020. o vladavini prava i temeljnim pravima u Bugarskoj²¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenoga 2020. o jačanju slobode medija: zaštita novinara u Europi, govor mržnje, dezinformiranje i uloga platformi²²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. studenoga 2020. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji – Godišnje izvješće za godine 2018. -2019.²³,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. prosinca 2020. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. -2027., Međuinstitucijskom sporazumu, Instrumentu EU-a za oporavak i Uredbi o vladavini prava²⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. ožujka 2021. o proglašenju EU-a prostorom slobode za osobe LGBTIQ²⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o primjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o mehanizmu uvjetovanosti u pogledu vladavine prava²⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. travnja 2021. o ubojstvu Daphne Caruane Galizije i vladavini prava u Malti²⁷,
- uzimajući u obzir svoju procjenu europske dodane vrijednosti priloženu zakonodavnom izvješću o vlastitoj inicijativi o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava iz listopada 2016.,
- uzimajući u obzir svoju preliminarnu procjenu europske dodane vrijednosti mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava od 23. travnja 2020.,

---

¹⁸ Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0164.

¹⁹ Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0225.

²⁰ Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0251.

²¹ Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0264.

²² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0320.

²³ Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0328.

²⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0360.

²⁵ Usvojeni tekstovi P9_TA(2021)0089.

²⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0103.

²⁷ Usvojeni tekstovi P9_TA(2021)0148.

- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za proračunski nadzor, Odbora za pravna pitanja, Odbora za ustavna pitanja i Odbora za predstavke;
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A9-0199/2021),
- A. budući da se Unija temelji na zajedničkim vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, koje su sadržane u članku 2. UEU-a i koje su zajedničke državama članicama EU-a te koje zemlje kandidatkinje moraju poštovati ako se žele priključiti Uniji; budući da su demokracija, vladavina prava i temeljna prava vrijednosti koje se međusobno nadopunjaju, njihovo narušavanje može postati sustavna prijetnja za Uniju; budući da je poštovanje vladavine prava obvezujuće za Uniju u cjelini i za njezine države članice na svim razinama upravljanja, uključujući podnacionalna tijela;
- B. budući da je godišnji ciklus revizije vladavine prava dobrodošla nadopuna dostupnih alata za očuvanje vrijednosti utvrđenih u članku 2. UEU-a, rješavanjem stanja u svim državama članicama EU-a na temelju četiriju stupova, uz izravan utjecaj na poštovanje vladavine prava; budući da je osmišljen kao godišnji ciklus za osiguravanje vladavine prava i sprječavanje nastanka i pogoršanja problema;
- C. budući da je prvo Izvješće Komisije o vladavini prava (izvješće za 2020.) ograničena obuhvata jer ne obuhvaća sve vrijednosti Unije kako su predviđene člankom 2. UEU-a;
- D. budući da je stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona Povelja u potpunosti prenesena u sporazume i da je prema tome otada pravno obvezujuća za sve institucije, tijela i agencije EU-a, kao i za države članice u sklopu primjene zakonodavstva EU-a; budući da se u institucijama EU-a, ali i u državama članicama, posebno kad primjenjuju pravo EU-a interno, ali i u odnosima s trećim zemljama, mora razvijati, poticati i jačati istinska kultura temeljnih prava;
- E. budući da, iako upozorava i upućuje na problem, izvješće za 2020. ne donosi dostačnu procjenu učinkovitosti promjena koje je provela svaka zemlja, niti donosi bilo kakve konkretne preporuke za pojedinu zemlju te se u njemu ne provjerava povijest poštovanja vladavine prava u svakoj zemlji, čime bi se mogao ugroziti njegov predviđeni preventivni učinak;
- F. budući da bi se bez učinkovitog praćenja daljnje aktivnosti u okviru godišnjeg praćenja u izvješću za 2020. moglo izostaviti sprečavanje, utvrđivanje ili učinkovito rješavanje sustavnih izazova i nazadovanja u području vladavine prava, kao što je bilo vidljivo na primjeru nekoliko država članica EU-a posljednjih godina; budući da je primjenjivanje vladavina prava jedan od ključnih preduvjeta za poštovanje načela dobrog finansijskog upravljanja i za zaštitu finansijskih interesa Unije;
- G. budući da je posljednjih godina Parlament donio nekoliko rezolucija u kojima su utvrđeni ozbiljni problemi u pogledu vladavine prava u određenom broju država

članica²⁸;

- H. budući da nazadovanje u području vladavine prava i temeljnih prava u određenim zemljama ozbiljno utječe na uzajamno povjerenje u funkcioniranju područja slobode, sigurnosti i pravosuđa i predstavlja opasnost za ciljeve Unije sadržane u članku 3. UEU-a, kao što je vidljivo iz nekoliko slučajeva u kojima je europski uhidbeni nalog doveden u pitanje zbog dubokih sumnji u neovisnost pravosuđa;
- I. budući da institucije pravobranitelja i tijela za ravnopravnost u državama članicama imaju iznimno važnu ulogu u zaštiti ključnih načela vladavine prava, kao što su transparentnost, odgovornost i zakonito postupanje;
- J. budući da su hitne mjere poduzete kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 utjecale na ostvarivanje temeljnih prava građana EU-a, kao što je pravo na slobodno kretanje, pristup pravosuđu, pristup javnim informacijama, privatnost, sloboda okupljanja i udruživanja, kao i na demokratske sustave provjere i ravnoteže; budući da je stoga, u cilju obrane prava građana EU-a, nužno osigurati da se uvedu djelotvorni sustavi provjere i ravnoteže kad je riječ o djelovanju vlada;
- K. budući da se položaj nekoliko država članica na međunarodnim ljestvicama slobode medija pogoršao te da se nasilje protiv novinara povećalo; budući da prijetnje slobodi medija uključuju uznemiravanje i napade usmjerene na novinare, neuvažavanje pravne zaštite novinara kao i zarobljavanje medija (en. media capture) i ekonomski ili politički motivirane akcije usmjerene na medijski sektor; budući da zabrinjavajući događaji kojima je cilj gušenje slobode govora i slobode medija pružaju loš primjer u EU-u i u zemljama kandidatkinjama za pristupanje EU-u;
- L. budući da je potrebno ojačati i uskladiti postojeće mehanizme i razviti djelotvoran mehanizam za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava kojim će se osigurati da se načela i vrijednosti utvrđeni u Ugovorima poštuju u cijeloj Uniji;
- M. budući da je poštovanje prava manjina jedan od političkih kriterija koje država kandidatkinja za pristupanje mora ispunjavati u trenutku pristupanja; budući da Unija ima važnu ulogu u jamčenju poštovanja prava nacionalnih i jezičnih manjina u zemljama kandidatkinjama; budući da je Parlament već pozvao Komisiju²⁹ da usvoji zajednički okvir minimalnih standarda EU-a za zaštitu prava pripadnika manjina, koji su čvrsto ugrađeni u pravni okvir koji jamči demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava u cijeloj Uniji;

I. Izvješće o vladavini prava za 2020: pouke za 2021.

- 1. pozdravlja prvo godišnje izvješće Komisije o vladavini prava; smatra da je ključno uspostaviti europsku strukturu praćenja i provedbe vladavine prava u Uniji; ponavlja da je važno unaprijed utvrditi rizike i spriječiti kršenja temeljnih prava i vladavine prava umjesto ex post reagirati kad se takva kršenja ponove; stoga potiče daljnji razvoj tog

---

²⁸ Vidi primjerice rezolucije Parlamenta od 1. ožujka 2018., 19. travnja 2018., 13. studenog 2018., 28. ožujka 2019., 18. prosinca 2019., 19. lipnja 2020., 8. listopada 2020. i 29. travnja 2021.

²⁹ Rezolucija od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u (SL C 363, 28.10.2020., str.13).

novog instrumenta;

2. pozdravlja to što su funkcioniranje pravosudnih sustava, okvir za borbu protiv korupcije, medijski pluralizam i određena institucijska pitanja povezana sa sustavom provjere i ravnoteže, uključujući u određenoj mjeri i građanski prostor, dio Komisijina godišnjeg pregleda stanja vladavine prava u državama članicama; nadalje, poziva na to da se u godišnja izvješća uključe određeni važni elementi popisa kriterija za vladavinu prava Venecijanske komisije iz 2016., kao što su pravne zaštitne mjere za sprečavanje proizvoljnosti i zlouporabe ovlasti od strane javnih tijela, neovisnost i nepristrandost pravne struke te jednakost pred zakonom i nediskriminacija; potiče Komisiju da istakne i pozitivne trendove u državama članicama koji bi mogli služiti kao dobar primjer drugima;
3. sa zadovoljstvom primjećuje da izvješće sadrži poglavila za pojedine zemlje; pohvaljuje napore Komisije da surađuje s nacionalnim vladama i parlamentima, kao i s civilnim društvom i drugim nacionalnim akterima; potiče Komisiju da uloži više napora u produbljivanje analiza za pojedine zemlje kako bi se bolje procijenilo koliko su ozbiljni izazovi povezani s vladavinom prava; smatra da bi Komisija trebala posvetiti više vremena svojim posjetima zemljama, uključujući terenske posjete, kako bi se postigao širi angažman i dijalog s nacionalnim tijelima i civilnim društvom; smatra da bi Komisija trebala bolje informirati dionike o takvim posjetima kako bi potaknula stvaranje kulture vladavine prava na nacionalnoj razini;
4. pozdravlja činjenicu da se sve države članice nadzire prema istim pokazateljima i u skladu s istom metodologijom; naglašava, međutim, da bi jednako tretiranje povreda koje su različite prirode moglo dovesti do trivijaliziranja najozbiljnijih povreda vladavine prava; potiče Komisiju da diferencira svoje izvješćivanje tako što će praviti razliku između sustavnih i pojedinačnih, nepovezanih povreda vladavine prava; naglašava potencijal preventivnih prednosti izvješća o vladavini prava; smatra da je potrebna temeljitija evaluacija da bi se procijenilo je li izvješće imalo dostatan preventivan učinak; smatra da u svakom slučaju to očigledno nije tako kad je riječ o državama članicama koje podliježu postupku iz članka 7. stavka 1. UEU-a; smatra da bi izvješće za 2020. moglo pružiti temeljitiju i transparentniju procjenu u kojoj se navodi postoje li ozbiljni nedostaci, opasnost od ozbiljne povrede vrijednosti EU-a ili je zapravo već došlo do stvarne povrede tih vrijednosti u svakom od stupova koji se analiziraju u poglavljima o pojedinim zemljama; smatra da su te procjene neophodne kako bi se formulirali zaključci o stanju vladavine prava i utvrstile daljnje aktivnosti te korektivne mjere i instrumenti; poziva na sintetski pristup u budućim izvješćima kako bi se jasno utvrdilo u kojim se područjima u državama članicama javljaju najvažniji rizici i problemi; poziva Komisiju da u skladu s time ažurira svoju metodologiju i bez odgode obavještava Parlament;
5. smatra da je izvješće za 2020. previše opisno i da ne pruža dostatnu analizu; traži od Komisije da to izvješće u budućnosti bude više usmjereno na analizu; smatra da buduće izvješće treba sadržavati preporuke za pojedine zemlje o tome kako riješiti utvrđene probleme ili ispraviti povrede, uključujući rokove za provedbu, prema potrebi, i referentne vrijednosti koje treba pratiti; poziva Komisiju da u izvješća uključi smjernice za daljnje postupanje u pogledu provedbe preporuka i popravnih radnji;

6. zabrinut je zbog učinaka prelijevanja koje slabljenje slobode medija ima na druga područja analizirana u izvješću; smatra da su kampanje ocrnjivanja protiv akademika, novinara, sudaca, pravnih stručnjaka, organizacija civilnog društva i aktivista, a posebno strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja, ograničavajući čimbenik njihove neovisnosti i sposobnosti djelovanja sa zastrašujućim učincima;
7. stoga poziva na integriranju analizu međupovezanosti četiriju stupova uključenih u izvješće i analizu načina na koji kombinacija nedostataka može dovesti do sustavnih povreda vladavine prava ili rizika od povreda te postoji li ili bi mogao postojati utjecaj na finansijske interese Unije;
8. smatra da bi se u godišnjim izvješćima trebali utvrditi međusektorski trendovi na razini EU-a; smatra da se u izvješću za 2020. ne uzima u obzir cijela Unija; poziva Komisiju da utvrdi primjere u kojima određene mjere ili prakse koje narušavaju vladavinu prava, slobodu medija, sustav provjere i ravnoteže ili borbu protiv korupcije u jednoj državi članici postaju smjernice drugima ili primjere kad težina i područje primjene takvih praksi potencijalno mogu ugroziti cijelu Uniju; poziva Komisiju da procijeni na koji način takvi napadi ugrožavaju kvalitetu demokracije u Uniji; poziva da se u analizi izvješća prednost da tim trendovima, uključujući činjenicu da nacionalni ustavni sudovi sve češće dovode u pitanje pravnu strukturu EU-a, kako bi se korektivne mjere mogle usmjeriti na razini EU-a; poziva Komisiju da jasno ilustrira sustavne kampanje dezinformiranja i vanjskog uplitanja u cilju narušavanja povjerenja javnosti u državne institucije i neovisne medije, usmjeravajući pritom države članice prema upravljačkim strukturama autoritarnog tipa;
9. žali zbog toga što u izvješću za 2020. nisu dovoljno detaljno obuhvaćena sva pitanja u vezi s vladavinom prava; poziva Komisiju da razvije svoje stručno znanje i kapacitete za pojedine zemlje kako bi se brže reagiralo na negativna kretanja u državama članicama; poziva Komisiju da izdvoji dostatna sredstva za praćenje i provedbu vladavine prava u EU-u;
10. naglašava da bi zakoni država članica, njihovo poštovanje vladavine prava, provjere i ravnoteže te demokratske institucije, uključujući neovisnost tih institucija, trebali biti funkcionalni ne samo *de jure* nego i *de facto*;

Pravosudni sustavi

11. pozdravlja praćenje neovisnosti, kvalitete i učinkovitosti pravosudnih sustava država članica, uključujući nacionalna tužiteljstva, a time i njihovu sposobnost pružanja djelotvorne sudske zaštite kako bi se osigurala usklađenost s pravom EU-a; smatra da bi trebalo pratiti i poticajno okruženje za osiguravanje pristupa pravosuđu svim građanima, uključujući pristup pravosuđu na razini EU-a te napore i resurse kojima je cilj jamčiti pristup pravdi; zabrinut je zbog nedostatka izravnih mehanizama pravne zaštite dostupnih građanima EU-a s pomoću kojih bi mogli obraniti svoja prava kako je predviđeno Poveljom; smatra da izvješća ne bi trebala biti tek statički godišnji prikaz te da bi u poglavljima po zemljama trebala uključivati sve relevantne informacije o vladavini prava, uključujući relevantne presedane i politički kontekst u kojem se odvijaju nova događanja kako bi se omogućila točna, dinamična i cjelovita procjena de jure i de facto neovisnosti pravosudnih sustava, uključujući neovisnost odvjetnika i

pravne struke, te da bi se izvješćima trebalo obuhvatiti razdoblje duže od prethodnih 12 mjeseci; naglašava da bi građanima i stanovnicima EU-a trebali biti zajamčeni odgovarajući standardi vladavine prava kad ostvaruju svoje pravo na slobodu kretanja unutar EU-a; ističe da je okosnica vladavine prava efektivan pristup pravdi za sve građane te da, zbog njihovog osjetljivog položaja, mora naročito biti zajamčen sezonskim i prekograničnim radnicima koji traže posao u drugoj državi članici;

12. ističe da su djelotvorni, neovisni i učinkoviti pravosudni sustavi ključni su za poštovanje vladavine prava; podsjeća da pravosudna struktura Unije uključuje nacionalne pravosudne sustave; naglašava da, kako bi se zaštitila temeljna prava i slobode građana EU-a, pravosudni sustavi i suci moraju biti neovisni te stoga zaštićeni od svih pritisaka, prijetnji ili uplitanja, bilo izravnih bilo neizravnih, s bilo koje strane, uključujući politička tijela; pozdravlja činjenicu da su sastav pravosudnih tijela, metode imenovanja, osim mehanizama kojima se uređuju trajanje službe i razlozi za odbijanje i razrješenje, napredovanje u karijeri, stegovni postupci i sankcije, također utvrđeni kao pokazatelji neovisnosti pravosuđa; ističe da nadzor tih parametara mora biti stalan i uključen u sveobuhvatnu procjenu svih provjera i ravnoteža te da se istovremeno ne smije usredotočiti samo na ograničen broj parametara, u cilju provjere pravog stanja neovisnosti pravosuđa u državama članicama;
13. napominje da se izvješće za 2020. opravdano bavi potrebom za digitalizacijom sudske postupaka i ospozobljavanjem sudaca; podsjeća da se države članice i dalje znatno razlikuju u pogledu razine sudjelovanja u ospozobljavaju posvećenom pravnoj struci; žali zbog toga što izvješćem nije obuhvaćeno ospozobljavanje odvjetnika;
14. iznimno je zabrinut zbog očiglednog pogoršanja stanja neovisnosti pravosudnih sustava određenih država članica i sve većeg otvorenog nepoštovanja prava EU-a, uključujući presude Suda Europske unije; napominje da pitanje neovisnosti pravosuđa i dalje izaziva ozbiljnu zabrinutost u nekim državama članicama, kao što je vidljivo iz nekih poglavlja o pojedinačnim zemljama; poziva Komisiju da jasno ocijeni i naznači takve nedostatke i nalaze koji su utvrđeni kao očita opasnost od teške povrede vladavine prava; duboko je zabrinut zbog toga što Komisija nije brzo pravnim sredstvima reagirala na ozbiljne opasnosti u pogledu vladavine prava utvrđene u poglavljima o pojedinačnim zemljama, posebno nakon što su te ozbiljne opasnosti postale stvarne povrede vladavine prava; poziva Komisiju da pruži smislenu, jednostavnu i jasnou ocjenu različitih nacionalnih pravosudnih sustava, da istakne gdje bi se moglo primijeniti najbolje prakse za usporedive sustave i kako bi se slični nedostaci mogli riješiti;
15. ističe da je, u skladu s člankom 17. stavkom 1. UEU-a, Komisija dužna osigurati primjenu Ugovora i sekundarnog zakonodavstva, među ostalim i u slučajevima kada su se nakon objave izvješća za 2020. uistinu materijalizirale opasnosti za ozbiljne povrede vrijednosti iz članka 2. UEU-a navedene u poglavljima o pojedinačnim zemljama;
16. snažno osuđuje politički pritisak u Mađarskoj i Poljskoj kojim se nacionalne sudove sprečava u pokretanju prethodnih postupaka pred Sudom EU u skladu s člankom 267. UFEU-a, čime se nacionalne suse nastoje spriječiti da Sudu EU postavljaju pitanja u vezi sa zahtjevima EU-a koji se odnose na neovisnost sudstva; smatra da je ta praksa u suprotnosti s Ugovorima i ustaljenim tumačenjem relevantnih odredbi od strane Suda

EU-a; zgrožen je sve većim i namjernim nepoštovanjem presuda Suda Europske unije; smatra da je takav nezakoniti razvoj događaja sustavna prijetnja za jedinstvo i dosljednost prava EU-a i samo funkcioniranje Unije; poziva Komisiju da u svoja buduća izvješća uključi detaljne podatke o tome poštuju li države članice odluke Suda Europske unije; stoga smatra da bi se u okviru procjena u predstojećim godišnjim izvješćima nepoštovanje presuda Suda EU trebalo smatrati teškom povredom; potiče Komisiju da se pobrine za hitne i primjerene pravne odgovore na odbijanje provedbe te nepoštovanje odluka Suda EU, kao što su sudske postupci na temelju članka 260. UFEU-a; poziva Komisiju da pomno prati odluke nacionalnih sudova koje se odnose na nadređenost prava EU-a nad nacionalnim ustavnim odredbama i da pokrene postupke zbog povrede obveze protiv država članica koje uporno krše to načelo; nadalje, žali zbog zahtjeva koji je premijer Poljske uputio Ustavnom судu da doneše odluku o nadređenosti nacionalnih ustavnih odredbi nad pravom EU-a;

17. napominje da sporost građanskih, kaznenih i upravnih sudske postupaka predstavlja veliku opasnost, posebno za poštovanje vladavine prava; poziva Komisiju da u svoja buduća izvješća uključi ocjenu zatvorskih uvjeta, neriješenih sudske predmeta i prosječnog trajanja suđenja za svaku državu članicu;

Okvir za borbu protiv korupcije

18. pozdravlja posvećivanje posebnog poglavlja borbi protiv korupcije u svakom poglavlju o pojedinačnoj zemlji jer sustavna korupcija narušava funkcioniranje vladavine prava i povjerenje građana EU-a u odluke koje donose vlasti, državni službenici i pravosuđe; ističe da korupcija, preusmjeravanjem javnih sredstava s javnokorisnih ciljeva za koje su namijenjena, smanjuje razinu i kvalitetu javnih usluga, i stoga ugrožava temeljna prava; ističe da, iako se postojanje nacionalnih propisa, politika i strategija za borbu protiv korupcije može smatrati napretkom, za vladavinu prava ključne su i njihova provedba i naknadna učinkovitost na terenu te se i taj aspekt mora ocijeniti; naglašava da bi okviri za borbu protiv korupcije trebali obuhvaćati područja kao što su etička pravila, mjere za podizanje razine osviještenosti, pravila o prijavi imovine, nespojivosti i sukobu interesa, javna nabava, mehanizmi unutarnje kontrole, pravila o lobiranju i „rotirajućim vratima”; poziva države članice i institucije da osmisle učinkovite instrumente za sprečavanje, otkrivanje rizika, zaustavljanje i sankcioniranje slučajeva korupcije i prijevare kao i mehanizme za povrat sredstava stečenih tim djelima, osobito redovitim praćenjem uporabe javnih fondova EU-a te nacionalnih javnih fondova; napominje da izvješće za 2020. i dalje uglavnom ne obuhvaća procjenu otpornosti okvira za borbu protiv korupcije za suočavanje s rizicima povezanimi s korupcijom u području javne nabave;
19. poziva Komisiju da prida veću pozornost zloupotrebi fondova EU-a, posebno uzimajući u obzir Uredbu o uvjetovanosti, te da preispita pravilno funkcioniranje istražnih i javnih tužiteljstava u svakoj državi članici u okviru istraža i kaznenog progona prijevara, među ostalim poreznih prijevara, korupcije ili drugih povreda prava EU-a povezanih s izvršenjem proračuna EU-a ili zaštitom finansijskih interesa Unije; izražava svoju zabrinutost zbog potencijalno rastuće opasnosti zlouporabe proračuna Unije u cilju slabljenja vladavine prava u nekim državama članicama;
20. iznimno je zabrinut zbog sve veće prijetnje koju predstavljaju kaznena djela korupcije;

poziva Komisiju da prema potrebi ažurira i poboljša antikorupcijsko zakonodavstvo Unije, koristeći se rezultatima izvješća kako bi bolje odgovorila na utvrđene nedostatke, te da utvrdi odgovarajući paket politika za borbu protiv korupcije pravosuđa u državama članicama; ističe opasnosti rasta korupcije za koheziju pravnog poretku Unije, učinkovitost zajedničkih politika, zaštitu temeljnih prava, vjerodostojnost na međunarodnoj razini i funkcioniranje unutarnjeg tržišta u kojem poštovanje vladavine prava ima važnu ulogu; poziva Komisiju da navede najbolje prakse, utvrdi područja koja su osobito podložna korupciji i izradi preporuke po državama članicama za poboljšanje te da to znanje iskoristi za ažuriranje i poboljšanje okvira Unije za borbu protiv korupcije;

21. podsjeća na ključnu ulogu zviždača u borbi protiv organiziranog kriminala, korupcije i pranja novca;
22. upozorava da nedostatak jedinstvenih, ažuriranih i konsolidiranih statističkih podataka u svim državama članicama, zajedno s izazovima u pogledu prikupljanja informacija o korisnicima programa EU-a, otežava ocjenu i usporedbu podataka o istragama i kaznenom progonu kaznenih djela korupcije; stoga poziva Komisiju da podrži i promiče uskladivanje definicija takvih kaznenih djela diljem Unije, kao i bolje korištenje postojećih skupova podataka i metodologije za izradu novih skupova podataka radi dobivanja usporedivih podataka iz cijelog EU-a o postupanju u predmetima povezanim s korupcijom; naglašava da je u borbi protiv korupcije važno podupirati i jačati suradnju između institucija EU-a, država članica, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO); smatra da je za borbu protiv korupcije potreban ne samo snažan mandat nego i znatno veći proračun, više resursa i svaka druga vrsta potpore koja je potrebna navedenim institucijama i tijelima;

Sloboda izražavanja: sloboda i pluralizam medija, umjetničke i akademske slobode

23. pozdravlja uključivanje u izvješće posebnih poglavlja o praćenju slobode medija i medijskog pluralizma; posebno pozdravlja usredotočenost na sigurnost novinara; potiče Komisiju da iznese procjenu djelotvornosti i učinkovitosti nacionalnih okvira za zaštitu slobode medija i medijskog pluralizma; naglašava važnost procjene i praćenja stanja medija u državama članicama, posebno preispitivanjem mjera koje bilo koja vlada poduzima radi ušutkivanja kritično nastrojenih medija i/ili radi zatiranja slobode i pluralizma, a kako bi se spriječio rizik od daljnje koncentracije informacija u rukama nekolicine što bi otežalo širenje slobodnih i nezavisnih informacija;
24. izražava žaljenje zbog nedostatka procjene javnog i privatnog medijskog sektora na nacionalnoj razini i njihova stupnja *de jure* i *de facto* neovisnosti od nacionalnih tijela, političkih stranaka ili bilo kojeg drugog utjecaja, uključujući i nedostatak procjene potencijalnih sukoba interesa te koncentracije i transparentnosti vlasništva nad medijima; ističe da je potrebno zajamčiti financijsku neovisnost i uvjete za održivo djelovanje privatnih medijskih operatera kako bi se izbjegao utjecaj politike na medije; naglašava nezamjenjivu ulogu javnih medija i ističe kako je neophodno osigurati i održavati njihovu neovisnost i slobodu od političkog uplitana; žali zbog nedostatka procjene *de jure* i *de facto* stupnja neovisnosti nacionalnih regulatornih tijela za medije; smatra da bi trebalo pobliže pratiti propisnu provedbu članka 30. Direktive o

audiovizualnim medijskim uslugama³⁰ iz 2018. te da bi se na temelju tog praćenja prema potrebi trebali brzo pokrenuti postupci zbog povrede obvezne; u tom pogledu poziva Komisiju da istraži pokušaje zastrašivanja i klevetanja novinara, osobito od strane javnih radiotelevizijskih kuća, uključujući izravne napade na strane novinare koji se smatraju javnim neprijateljima zbog svojih istraživačkih izvještaja;

25. iznimno je zabrinut zbog sve većeg opadanja slobode medija i medijskog pluralizma u određenim državama članicama od objave izvješća za 2020.; iznimno je zabrinut zbog fizičkih, psiholoških i ekonomskih prijetnji, zlostavljanja, kaznenih djela i ubojstava počinjenih nad novinarima i medijskim djelatnicima u Uniji zbog njihovih aktivnosti i podsjeća da takvi napadi često dovode do samocenzure; poziva Komisiju da u poglavljaju pojedinačnim zemljama u budućim izvješćima uključi pregled napada protiv novinara diljem Unije, s posebnim fokusom na ubojstva novinara, uključujući stvarnu neovisnost kasnije kaznene istrage i kaznenog postupka od političkog uplitanja, te odgovore država članica u tom pogledu;
26. sa zabrinutošću primjećuje da su izazovi u pogledu slobode medija usko povezani s narušavanjem umjetničke i akademske slobode; stoga poziva da se taj stup proširi na sve aspekte slobode izražavanja, uključujući borbu protiv govora mržnje, i da se naziv tog stupa prilagodi u skladu s tim;
27. izražava zabrinutost zbog toga što vlade i moćni pojedinci koriste pravne mjere kako bi ušutkali kritičare, kao što su upotreba strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja ili primjena zakona kojima se ograničava pravo na slobodu izražavanja na način koji nije u skladu s ljudskim pravima pojedinaca; poziva države članice da donesu propise kako bi zaštitile novinare od takvih praksi; poziva Komisiju da iznese prijedlog zakonodavstva EU-a protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja kako bi se novinari zaštitili od zlonamjernih tužbi;
28. primjećuje da pogoršanje medijske slobode dovodi do porasta slučajeva traženja žrtvenog jarcu i napada na manjine, često pod vodstvom vlade, na primjer protiv pripadnika zajednice LGBTI, migranata i izbjeglica, što dovodi do porasta govora mržnje protiv tih skupina i cenzure medija; poziva Komisiju da u budućim izvješćima ocijeni učinak koji zločini iz mržnje i govor mržnje imaju na diskriminaciju u državama članicama;

Druga institucijska pitanja povezana sa sustavom provjere i ravnoteže, uključujući zaštitu poticajnog prostora za građansko djelovanje

29. pozdravlja pozornost koju se u izvješću posvećuje sustavu provjere i ravnoteže te preispitivanju iznimnih mjera provedenih u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19; podsjeća da su vladine hitne mjere kojima se poštuju vladavina prava, temeljna prava i demokratska odgovornost potrebne za suzbijanje pandemije i da bi takve mjere trebale biti temelj svih napora za kontrolu širenja bolesti COVID-19; smatra da izvanredne ovlasti zahtijevaju dodatni nadzor kako bi se osiguralo da ih se ne koristi kao izgovor za trajniju promjenu ravnoteže ovlasti; zabrinut je zbog uporabe hitnih mjera povezanih s bolesti COVID-19 kao izgovora za ubrzano donošenje diskriminacijskog

---

³⁰ SL L 303, 28.11.2018., str. 69.

zakonodavstva; poziva Komisiju da nastavi pratiti iznimne mjere kako bi osigurala da se načrti propisa pripremaju i donose pravodobno i na transparentan način tako da te mjere budu opravdane, proporcionalne, socijalno pravedne i privremene te da zatvaranje sudova nema nerazmjeran učinak na pristup sudskej zaštiti; u tom kontekstu naglašava ulogu parlamentarnog nadzora i savjetovanja s civilnim društvom; poziva Komisiju da nastavi pratiti postupno i pravodobno ukidanje mjera; potiče Komisiju da osigura da države članice tijekom i nakon pandemije bolesti COVID-19 poštuju, štite i jamče prava građana EU-a;

30. podsjeća na važnost neovisnih nacionalnih institucija za ljudska prava i tijela pravobranitelja, u potpunosti u skladu s Pariškim načelima, kao i tijela za ravnopravnost, za očuvanje prava građana i mogućnosti obrane vladavine prava na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini; duboko je zabrinut zbog nedavnih pokušaja izvršne vlasti u Poljskoj da potkopa neovisnost nacionalnog pravobranitelja; pozdravlja upućivanje na ulogu institucija pravobranitelja u izvješću za 2020.; poziva Komisiju da u sljedećem godišnjem ciklusu posveti više pozornosti aktivnostima nacionalnih pravobranitelja i tijela za ravnopravnost tako što će detaljnije razmotriti način na koji funkcioniraju, njihov stupanj neovisnosti i stvaran doprinos osiguranju postojanja odgovarajućih zaštitnih mjera; posebno naglašava da od objave izvješća za 2020. slabu neovisnost tijela za ravnopravnost u nekim državama članicama, što predstavlja neposrednu prijetnju temeljnim pravima građana; ponovno izražava zabrinutost zbog sve manjeg prostora za neovisno civilno društvo u nekim državama članicama, posebno za borce za prava žena, manjina i ljudska prava, kao i kriminalizacije aktivnosti, nerazumnih administrativnih opterećenja, ograničenja za pristup financiranju, smanjenja finansijske potpore za zagovaračke aktivnosti te ograničenja slobode okupljanja i organiziranja;
31. naglašava važnost zdravog prostora za građansko djelovanje na promicanju i praćenju vrijednosti EU-a i pozivanju vlada na odgovornost u pogledu njihova poštovanja tih vrijednosti, kao i za djelovanje protiv slabljenja vladavine prava i poticanje kulture vladavine prava; poziva Komisiju da u izvješću za 2021. temeljiti procijeni stanje prostora za građansko djelovanje; smatra korisnim istražiti definiciju jasnih mjerila za omogućavanje prostora za građansko djelovanje kako bi se dugoročno dodatno ojačalo to područje analize, uključujući, među ostalim, poticajno pravno okruženje za ostvarivanje građanskih sloboda, okvir za finansijsku sposobnost i održivost građanskih organizacija, uključujući pitanje nevladinih organizacija kojima upravlja vlada (GONGO-ovi), pristup aktivnostima donošenja odluka i sudjelovanje u donošenju odluka, pravo na informacije, siguran prostor, među ostalim u pogledu učestalosti verbalnih i fizičkih napada i odgovora na njih, kampanja blaćenja i pravnog, administrativnog i poreznog uz nemiravanja, uključujući kroz strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja (SLAPP), te odvraćajućeg učinka i dugoročnih posljedica koje imaju u pogledu aktivnog građanstva u drugoj zemlji; ponavlja da bi institucije EU-a trebale održavati otvoren, transparentan i redovit dijalog s predstavničkim udrušugama i civilnim društvom; poziva Komisiju da u svojim budućim izvješćima procijeni je li ostvarivanje političkih prava građana EU-a zajamčeno u svim državama članicama;
32. žali zbog činjenice da je Mađarska time što nije provela odluku Suda EU u pogledu nezakonitih ograničenja za financiranje civilnih organizacija koje su osnovale osobe s nastanom izvan Mađarske, što je samo po sebi teška povreda vladavine prava, nastavila

proces smanjivanja prostora civilnog društva u zemlji; potiče Komisiju da hitno pred Sudom Europske unije pokrene postupak protiv Mađarske i zatraži odvraćajuće finansijske sankcije u skladu s člankom 260. UFEU-a; sa zabrinutošću napominje da sve veći broj država članica usvaja zakonodavstvo kojima se organizacijama civilnog društva ozbiljno ograničava sloboda udruživanja i izražavanja, čime se doprinosi smanjenju prostora djelovanje civilnog društva;

33. žali zbog toga što se u izvješću jasno ne prepoznae namjeran proces nazadovanja demokracije i vladavine prava koji organiziraju nacionalna tijela u nekim državama članicama EU-a, kao ni progresivna uspostava (polu)autokratskih režima na temelju postupnog ublažavanja svih provjera i ravnoteže; poziva Komisiju da uvaži i uzme u obzir brojna godišnja izvješća i indekse priznatih i afirmiranih organizacija koje ocjenjuju poštovanje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava od strane država članica EU-a tijekom vremena;

Područje primjene izvješća – područja koja nedostaju

34. izražava žaljenje zbog činjenice da izvješće za 2020. nije u potpunosti obuhvatilo vrijednosti demokracije i temeljnih prava iz članka 2. UEU-a koje su neposredno ugrožene čim zemlje počnu nazadovati u području vladavine prava;
35. poziva Komisiju da predviđa poglavljia o pojedinačnim zemljama za sve zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje za pristupanje EU-u i da provede dubinsku analizu njihovih pravosudnih sustava, okvira za borbu protiv korupcije, stanja slobode i pluralizma medija kao i institucijskih provjera i ravnoteže;
36. ponavlja da postoji suštinska veza između vladavine prava, demokracije i temeljnih prava te da je potrebno podići razinu osviještenosti o vrijednostima sadržanim u članku 2. UEU-a i Povelji; poziva Komisiju da razmotri mogućnost da se u područje primjene budućih izvješća uključi primjena svih prava zajamčenih Poveljom; naglašava da se svakom radnjom koju poduzima država članica, kada djeluje u području primjene prava EU-a, moraju poštovati prava i načela Povelje; stoga ustraje na održavanju poveznice između poštovanja vladavine prava i jednakosti pred zakonom, prava na djelotvoran pravni lijek pred neovisnim i nepristranim sudom, prava na pošteno suđenje i prava na savjetovanje, obranu i zastupanje, kao i na pružanje neovisne pravne pomoći za osobe koje nemaju dostatna sredstva i prava na dobru upravu kako je utvrđeno u članku 41. Povelje;
37. snažno osuđuje činjenicu da se europsko i međunarodno zakonodavstvo ne poštuje u potpunosti u nekim državama članicama EU-a, na primjer u području borbe protiv diskriminacije ili u području azila, što pokazuje činjenica da Mađarska nije provela nekoliko presuda Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava u vezi s pristupom postupku azila, uključujući automatsko i nezakonito zadržavanje i uskraćivanje hrane, čime se krše prava migranata i tražitelja azila da podnesu zahtjev za međunarodnu zaštitu;
38. sa zabrinutošću ističe da se osobe u ranjivom položaju, uključujući osobe s invaliditetom, djecu, vjerske manjine, posebno u vremenima rastućeg antisemitizma i islamofobije u Europi, Rome i druge osobe koje pripadaju etničkim i jezičnim manjinama, migrante, izbjeglice, pripadnike zajednice LGBTI+ i starije osobe, kao i

žene, i dalje suočavaju s time da se njihova prava ne poštuju u potpunosti diljem Unije protivno članku 2. UEU-a; pogoršanja standarda vladavine prava i kršenja temeljnih prava i prava manjina u tim državama članicama; poziva Komisiju da ocijeni slučajevе stalnih povreda demokracije i temeljnih prava diljem Unije, uključujući napade protiv osoba u ranjivom položaju;

39. pozdravlja najavu strategije Komisije za jačanje primjene Povelje; smatra da usmjeravanje na jednu unaprijed utvrđenu temu svake godine ne bi omogućilo isticanje drugih ozbiljnih kršenja Povelje koja se događaju u određenoj godini; smatra da bi takav godišnji pregled trebao pružiti doprinos sveobuhvatnom mehanizmu praćenja te da bi njegova metodologija, ciklus i područje primjene stoga trebali biti u skladu s godišnjim izvješćima; izražava žaljenje i zabrinutost zbog nesklonosti Komisije da pokrene postupke zbog povrede obveze u vezi s povredama Povelje;
40. poziva države članice da izrade godišnja izvješća o demokraciji, vladavini prava i temeljnim pravima, uključujući ravnopravnost i prava pripadnika manjina;
41. ističe da bi mehanizam godišnjeg izvješćivanja trebao konsolidirati i zamijeniti postojeće instrumente kako bi se izbjeglo dupliciranje, posebno godišnje izvješće o vladavini prava, okvir Komisije za vladavinu prava, godišnje izvješće Komisije o primjeni Povelje, dijalog Vijeća o vladavini prava te Mehanizam suradnje i provjere, te istodobno zajamčiti povećanje komplementarnosti i usklađenosti s drugim dostupnim instrumentima, uključujući postupke na temelju članka 7. UEU-a, postupke zbog povrede obveze i proračunsku uvjetovanost; smatra da bi tri institucije u svojoj procjeni trebale iskoristiti rezultate godišnjeg ciklusa praćenja u svrhu aktiviranja članka 7. UEU-a i proračunske uvjetovanosti; ističe da se moraju poštovati uloge i ovlasti svake od triju institucija; obvezuje se da će u budućnosti objediniti svoj godišnji rad na izvješćima o vladavini prava i temeljnim pravima u jedan opširniji godišnji ciklus praćenja za članak 2. UEU-a i da će započeti s radom na njemu odmah nakon objave izvješća Komisije o vladavini prava;
42. poziva na evaluaciju kako bi se utvrdilo je li područje primjene klauzule o nediskriminaciji u Povelji dovoljno široko kako bi provedba vladavine prava u državama članicama i Uniji bila u skladu s člankom 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te koje daljnje mjere mogu poduzeti institucije EU-a kako bi osigurale njezinu odgovarajuću primjenu; podsjeća da pravosudna tijela Povelju primjenjuju samo pri provedbi prava EU-a, no da je za poticanje zajedničke kulture vladavine prava važno da se prava sadržana u Povelji uvijek uzimaju u obzir u građanskim i upravnim postupcima; stoga poziva Komisiju da razmotri i uvođenje modula osposobljavanja sudaca i pravnih stručnjaka usmjerenih na Povelju;

Izvori i metodologija izvješća

43. poziva Komisiju da pojača redoviti, uključivi i strukturirani dijalog s vladama i nacionalnim parlamentima, nevladinim organizacijama, nacionalnim institucijama za ljudska prava, pravobraniteljima, tijelima za ravnopravnost, strukovnim udrugama i drugim dionicima; poziva Komisiju da nastavi s praksom omogućavanja javnog i povjerljivog izvješćivanja kako bi se zaštitili i poduprli borci za ljudska prava i stručnjaci za vladavinu prava kojima prijete strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja

(SLAPP), progoni ili uznemiravanje od strane nacionalnih tijela ili njihovih opunomoćenika; iako pozdravlja činjenicu da su 24 države članice transparentno objavile svoje podneske za izvješće za 2020., žali što su tri države članice to odbile učiniti; poziva na punu transparentnost u tom postupku i na objavu svih podnesaka država članica; smatra da bi organizacije civilnog društva trebale biti intenzivno uključene u sve faze ciklusa revizije;

44. žali zbog toga što se Komisija nije savjetovala s dionicima, među ostalim s Parlamentom, o razvoju metodologije i postupka pripreme izvješća za 2020. te što nije pokušala dobiti povratne informacije o njihovoj izvedivosti;
45. podsjeća da Komisija mora uzeti u obzir relevantne informacije iz mjerodavnih izvora i priznatih institucija; podsjeća da su nalazi relevantnih međunarodnih tijela, kao što su ona pod okriljem UN-a, OEŠ-a i Vijeća Europe, od ključne važnosti za procjenu stanja u državama članicama; smatra da je informacijski sustav Europske unije o temeljnim pravima (EFRIS) izvor informacija u tom pogledu; upućuje Komisiju da pozove Agenciju EU-a za temeljna prava da pruži metodološke savjete i provede ciljana komparativna istraživanja kako bi se popunile praznine i dodale pojedinosti u ključnim područjima izvješća o vladavini prava; naglašava potrebu za uključivanjem panela neovisnih stručnjaka u suradnji s Agencijom Europske unije za temeljna prava i Venecijanskom komisijom u rad na izvješću o vladavini prava kako bi pomogli utvrditi pozitivna i negativna kretanja u svakoj državi članici;
46. ističe da je civilno društvo ključan partner u utvrđivanju povreda vladavine prava i promicanju demokracije i temeljnih prava; čvrsto vjeruje da bi Komisija trebala pokrenuti formalni i kontinuirani dijalog s predstavnicima civilnog društva o tim pitanjima i osigurati njihovo značajno sudjelovanje u izradi godišnjeg izvješća o vladavini prava; u tom pogledu ističe da bi, na temelju iskustva nevladinih organizacija iz ciklusa 2020., tematski strukturirana savjetovanja u okviru rasprava o vladavini prava povećala učinkovitost postupka i količinu vrijednih povratnih informacija koje pruža civilno društvo; naglašava da bi upitnik za savjetovanje trebao dionicima omogućiti da izvješćuju o elementima izvan područja primjene koji je predviđela Komisija, što bi moglo poslužiti u dalnjem ocjenjivanju pruža li ustavni ustroj učinkovite mehanizme kojima se ograničava takvo izvršavanje ovlasti;
47. smatra da bi se rokovi za savjetovanje s civilnim društvom često mogli smatrati prekratkima te da bi trebali biti primjereni prilagođeni i fleksibilni kako bi se omogućio potpun i sveobuhvatan doprinos; ističe da je zbog toga dionicima, posebno organizacijama civilnog društva, bilo teže pripremiti i planirati svoje doprinose, kao i domaće aktivnosti podizanja razine osviještenosti koje namjeravaju poduzeti za izradu izvješća; napominje da organizacija savjetovanja prije godišnjeg objavljivanja javnih statistika osiromašuje doprinose; poziva Komisiju da omogući višejezične podneske; predlaže da okvir za doprinose dionika bude predvidljiv i manje strog; primjećuje da bi se postupak savjetovanja mogao poboljšati, među ostalim, osiguravanjem daljnje razmjene informacija sa subjektima civilnog društva o doprinosima koje pružaju;
48. smatra da je suradnja s Vijećem Europe i njegovom parlamentarnom skupštinom u godišnjem ciklusu praćenja, među ostalim putem strukturiranijeg partnerstva, iznimno važna za promicanje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u EU-u; poziva

Komisiju da u poglavlja o pojedinačnim zemljama uključi podatke o nepoštovanju presuda Europskog suda za ljudska prava u skladu s ocjenom Odbora ministara; podsjeća da je pristupanje Unije Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda pravna obveza utvrđena u članku 6. stavku 2. UEU-a; ponavlja da je potrebno brzo zaključiti postupak pristupanja kako bi se zajamčio dosljedan okvir za zaštitu ljudskih prava diljem Europe i dodatno ojačala zaštita temeljnih prava i sloboda u Uniji;

II. Institucijski aspekti mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava

49. ponavlja svoj poziv Komisiji i Vijeću kako bi insistirao na tome da podrže poziv Parlamenta iz njegove Rezolucije od 7. listopada 2020. za uspostavu zajedničkog mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, koji bi trebao obuhvaćati sve vrijednosti iz članka 2. UEU-a; ponavlja da je takav mehanizam potreban za jačanje promicanja i poštovanja vrijednosti EU-a; podsjeća da bi taj godišnji ciklus trebao biti sveobuhvatan, objektivan, nepristran, utemeljen na dokazima te se jednakom i pravedno primjenjivati na sve države članice;

Preporuke po državama članicama

50. ponavlja svoj poziv Komisiji da pruži stvarnu procjenu stanja svake od vrijednosti iz članka 2. UEU-a u državama članicama te da donese jasne preporuke po državama članicama o tome kako riješiti utvrđene probleme i ukloniti predmetna kršenja, uključujući po potrebe rokove za provedbu i referentne vrijednosti koje treba pratiti, među ostalim rokove, ciljeve i konkretnе mjere koje treba poduzeti kako bi se državama članicama pomoglo u rješavanju nedostataka utvrđenih u izvješću; poziva na daljnje postupanje u vezi s tim inicijativama u idućim godišnjim ili hitnim izvješćima;
51. preporučuje da Komisija uskladi svoje preporuke s alatima koji bi se mogli primijeniti za ispravljanje utvrđenih nedostataka; poziva Komisiju da poboljša praćenje provedbe poglavlja za pojedine države članice i da po potrebi aktivira druge alate vladavine prava kako bi se postigli rezultati u slučaju da se preporuke ne provedu; smatra da bi Komisija trebala više koristiti tužbe zbog povrede prava pred Sudom Europske unije; naglašava da je važno utvrditi jasne pozitivne i negativne trendove u svakoj državi članici i da je potrebno posebnu pozornost posvetiti usporedbama s izvješćima iz prethodne godine;

Međuinstitucijski sporazum

52. smatra da postojeći institucionalni aranžman na kojem se temelji godišnje izvješće ne ispunjava očekivanja Parlamenta; očekuje od tri institucije da osnuju stalnu međuinstitucijsku radnu skupinu, kao što je predložio u svojoj Rezoluciji od 7. listopada 2020.;
53. poziva Komisiju i Vijeće da smjesti započnu pregovore s Parlamentom o međuinstitucijskom sporazumu u skladu s člankom 295. UFEU-a kako bi se postojeći alati dopunili uspostavom mehanizma vladavine prava s pomoću pravnog akta kojim se tri institucije obvezuju na transparentniji i regulariziran proces s jasno definiranim odgovornostima i u kojem sudjeluje skupina neovisnih stručnjaka koja savjetuje tu radnu skupinu i te tri institucije, u bliskoj suradnji s Agencijom EU-a za temeljna prava, kako bi zaštita i promicanje svih vrijednosti Unije postali stalan i vidljiv dio programa Unije; smatra da je prijedlog iz Priloga Rezoluciji Parlamenta od 7. listopada 2020. o

uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava prikladna osnova za takve pregovore; smatra da bi u međuvremenu pilot-projekt u kojem sudjeluju neovisni stručnjaci koji ocjenjuju poštovanje vrijednosti EU-a mogao pomoći da se stvori potrebno znanje i stručnost;

Komplementarnost s ostalim instrumentima vladavine prava

54. ponavlja da mehanizam za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava treba dopuniti i ojačati, ali nikako zamijeniti postojeće i buduće postupke u skladu s člankom 7. UEU-a; izražava veliko žaljenje zbog toga što Vijeće nije uspjelo ostvariti značajan napredak u provedbi vrijednosti EU-a u tekućim postupcima u okviru članka 7. UEU-a; napominje da okljevanje Vijeća da primjeni članak 7. UEU-a doista zapravo omogućuje kontinuirano zanemarivanje vrijednosti iz članka 2. UEU-a, *uključujući otvoreno nepridržavanje presuda Suda Europske unije i uzneniravanje onih koji nastoje poštovati vladavinu prava u nekim državama članicama; žali zbog toga što Vijeće nije organiziralo saslušanja te je kao izliku za to koristilo bolest COVID-19 unatoč činjenici da ne postoji nikakva pravna obveza da se zahtijevaju saslušanja uživo, za razliku od saslušanja preko videokonferencije; traži da se javno objave sva pravna mišljenja Pravne službe Vijeća u kojima se tvrdi suprotno; apelira na Vijeće da nastavi s postupcima u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a te da osigura hitan nastavak saslušanja i da se također bavi novim razvojem događaja; ponavlja svoj poziv Vijeću da dotičnim državama članicama kao dalnje postupanje nakon saslušanja uputi konkretnе preporuke, kako se navodi u članku 7. stavku 1. UEU-a, te da navede rokove za njihovu provedbu; poziva na to da se na Konferenciji o budućnosti Europe razmotri revizija članka 7. UEU-a, uključujući zahtjeve u pogledu glasovanja, kako bi njegov postupak postao učinkovitiji, s posebnim naglaskom na nadvladavanju jednoglasnosti za nametanje sankcija; insistira na poštovanju uloge i nadležnosti Parlamenta, posebno na pravu da ga se propisno obavještava o postupcima u okviru instrumenata vladavine prava, među ostalim o saslušanjima u skladu s člankom 7. UEU-a;*
55. smatra, iako je izvješće jedan od ključnih alata za praćenje, da su neophodne jasne preporuke o utvrđenim izazovima i potrebnim dalnjim mjerama; ponavlja da bi u slučaju neprovedbe preporuka u pogledu nedostataka godišnje izvješće trebalo služiti kao osnova za odlučivanje o tome treba li se aktivirati jedan relevantni instrument ili više njih, na primjer postupak iz članka 7. UEU-a ili mehanizam uvjetovanosti, treba li se aktivirati okvir vladavine prava ili trebaju li se pokrenuti postupci zbog povrede prava, uključujući ubrzane postupke, zahtjeve za privremene mjere pred Sudom EU-a i mjere zbog neprovedbe presuda Suda EU-a u pogledu zaštite vrijednosti Unije; naglašava da bi izvješće u svakom slučaju trebalo biti popraćeno provedivim preporukama, uključujući rokove za provedbu; podsjeća da se postupci zbog povrede mogu istodobno pokrenuti u pogledu pitanja utvrđenih u obrazloženim prijedlozima iz članka 7. stavka 1. UEU-a koje je Sud EU-a već utvrdio; apelira na Komisiju da po potrebi odlučno iskoristi postupke zbog povrede prava kako bi se spriječilo nazadovanje u pogledu vladavine prava u nacionalnim pravosudnim sustavima; smatra da bi se na Konferenciji o budućnosti Europe trebalo dodatno učvrstiti utvrđeno pravno načelo nadređenosti prava EU-a u odredbama Ugovora; poziva Konferenciju o budućnosti Europe da razmotri jačanje uloge Suda EU-a u zaštiti temeljnih vrijednosti Unije;
56. pozdravlja činjenicu da se u Zajedničkoj izjavi o Konferenciji o budućnosti Europe

jasno utvrđuje da će jedna od tema rasprava na Konferenciji biti europska prava i vrijednosti, uključujući vladavinu prava; poziva Konferenciju o budućnosti Europe da uključi razmatranje o učinkovitosti postojećih alata Unije za praćenje, sprečavanje i rješavanje kršenja načela iz članka 2. UEU-a te da predstavi konkretne prijedloge za stvarne mjere za jačanje instrumenata Unije;

57. podsjeća da su primjenjivost, svrha i područje primjene Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava jasno definirani u pravnom tekstu Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092; naglašava da je Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava stupila na snagu, da se izravno primjenjuje od 1. siječnja 2021. i da je u cijelosti obvezujuća za sva odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanja u svim državama članicama, posebno za isplatu sredstava instrumenta Next Generation EU, te da za njezinu primjenu od strane institucija EU-a nije potrebno donošenje smjernica ili sudsko tumačenje; smatra da su zaključci Europskog vijeća od 10. i 11. prosinca 2020. o Uredbi o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava u suprotnosti s člancima 15. i 17. UEU-a i člankom 288. UFEU-a jer se njima uvodi nepotrebna pravna nesigurnost u pogledu dodatnih smjernica Komisije i suspenzije donošenja uredbe, u slučajima iz članka 263. UFEU-a, što se sad događa nakon nedavnih tužbi za poništenje koje su podnijele Mađarska i Poljska; ponavlja svoj poziv Komisiji da poduzme hitne mjere u skladu s Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava kako bi bez daljnje odgode u potpunosti iskoristila svoje postojeće istražne alate radi rješavanja nedostataka u području vladavine prava u državama članicama koji bi mogli utjecati na dobro finansijsko upravljanje proračunom EU-a ili ga ozbiljno ugroziti na dovoljno izravan način; poziva Komisiju da strože primjeni Uredbu o zajedničkim odredbama³¹ i Finansijsku uredbu³² kako bi se suzbila diskriminirajuća upotreba fondova EU-a, kao što je to učinila kad je uskratila sredstva općinskim ili lokalnim vladama koje su se proglašile „bez LGBTI ideologije”;
58. poziva Komisiju da upotrijebi nalaze iz godišnjeg izvješća u svojoj procjeni koja čini osnovu mehanizma kako bi se zaštitio proračun od kršenja načela vladavine prava, kao i u svakoj drugoj relevantnoj procjeni za potrebe postojećih i budućih proračunskih alata; ponavlja svoj poziv Komisiji da u svoje godišnje izvješće o vladavini prava uvrsti zasebno poglavlje s analizom slučajeva u kojima bi kršenja načela vladavine prava u nekoj državi članici mogle utjecati, ili postoji opasnost da utječu, na dobro finansijsko upravljanje proračunom Unije na dovoljno izravan način, što bi tad moglo poslužiti kao osnova za pokretanje mehanizma uvjetovanosti; apelira na Komisiju da ojača sinergije između svojih godišnjih izvješća o vladavini prava i Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava i koristi ih kao zaseban ali komplementaran alat;
59. prepoznaje da Komisija mora koristiti godišnja izvješća o vladavini prava kao važan izvor informacija pri prikupljanju argumenata za primjenu Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, koja bi među ostalim trebala obuhvaćati informacije iz izvješća Europskog revizorskog suda, OLAF-a i EPPO-a, revizorskih izvješća Komisije i nacionalnih revizorskih tijela, presuda Suda EU-a i nacionalnih sudova, analiza Agencije EU-a za temeljna prava i informacije iz različitih sustava kao što su sustav ranog otkrivanja i isključenja za zaštitu finansijskih interesa Unije (EDES) i Arachne;

---

³¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 320.

³² SL L 193, 30.7.2018., str. 1.

poziva Komisiju da pojasni poveznicu korištenju u metodologiji između izvješća o vladavini prava i mehanizma uvjetovanosti u pogledu vladavine prava; podsjeća da je važno je da se legitimni interesi krajnjih primatelja i korisnika pravilno štite pri donošenju mjera u slučaju kršenja načela vladavine prava;

60. poziva Komisiju da promiče kulturu poštovanja vrijednosti iz članka 2 UEU-a, među ostalim pojačanim naporima za promicanje obrazovanja o građanstvu EU-a, uključujući obrazovanje o vladavini prava; poziva Komisiju da pokrene poseban program kojim se podupiru inovativne inicijative za promicanje obrazovanja o građanstvu EU-a; apelira na Vijeće i Komisiju da pruže odgovarajuće informacije i osiguraju finansijska sredstva za organizacije civilnog društva na razini EU-a te za nacionalne, regionalne i lokalne organizacije civilnog društva i neovisno novinarstvo, posebno strateškim iskorištanjem mogućnosti financiranja na temelju Uredbe o uspostavi programa Gradani, jednakost, prava i vrijednosti kako bi im se pomoglo u podizanju razine osviještenosti i promicanju vrijednosti i primjenjivih alata EU-a, uključujući godišnje izvješće, radi suzbijanja prijetnji za vladavinu prava utvrđenih u godišnjem izvješću, osobito ako su utvrđena kršenja i nedostaci; poziva države članice da uče iz najboljih praksi te da riješe utvrđene nedostatke i donesu mjere za poboljšanje stanja u sva četiri glavna stupa iz izvješća o vladavini prava; ističe da je potrebno podići razinu osviještenosti među građanima i stanovnicima EU-a o sredstvima i postupcima koji su im na raspolaganju na nacionalnoj razini i na razini EU-a kako bi štitili poštovanje i prijavljivali povrede vladavine prava;

III. Daljnje postupanje i utjecaj izvješća

61. poziva Komisiju da u sljedećim izvješćima ocijeni kako su se razvijala pitanja utvrđena u područjima koja su bila analizirana u prethodnim izvješćima, kako su riješena, prijeti li opasnost da se pogoršaju ili su se dodatno pogoršala, kako bi utvrdila pozitivne i negativne trendove i transverzalna pitanja, posebno sve sustavne ili ponavljajuće obrasce povreda vladavine prava, i dala jasne preporuke za uklanjanje prepoznatih rizika ili nazadovanja;
62. naglašava važnost promicanja nalaza godišnjeg izvješća na nacionalnoj razini; potiče Komisiju da potakne raspravu o izvješću u nacionalnim parlamentima i da surađuje s organizacijama civilnog društva u dalnjem postupanju na temelju izvješća;
63. poziva Komisiju da u svojem izvješću o vladavini prava pojasni da nisu svi nedostaci i kršenja u području vladavine prava jednake prirode i/ili intenziteta te da bi se moglo dogoditi da države članice ne ispunе sve kriterije koji definiraju demokraciju i postanu autoritarni režimi kad se vrijednosti iz članka 2. UEU-a namjerno, teško, trajno i sustavno krše tijekom vremena; naglašava da bi glavni prioritet Komisije trebala biti provedba prava EU-a kad dođe do kršenja članka 2. UEU-a te da bi njezina godišnja izvješća o vladavini prava uglavnom trebala doprinijeti tom cilju; poziva Komisiju da detaljno ocijeni zemlje u okviru tekućih postupaka u skladu s člankom 7. UEU-a kako bi se prikazalo strukturno ugrožavanje vladavine prava radi lakše konsolidacije autoritarnih upravljačkih struktura;
64. ističe da bi to izvješće trebalo poslužiti kao osnova za davanje prednosti dalnjim mjerama EU-a u pogledu država članica u kojima postoje manjkavosti ili nedostaci te da

bi njegov doprinos trebao biti jedan od ključnih dijelova sveobuhvatnog mehanizma za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava;

65. obvezuje se da će početi raditi na izvješću za 2021. što je prije moguće nakon njegova objavljanja;

◦

◦ ◦

66. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

OBRAZLOŽENJE

Europska unija temelji se na vladavini prava, temeljnim pravima i vrijednostima Unije iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Erozija tih načela znači ne samo odustajanje od obveza koje su države članice preuzele kad su pristupile Uniji, nego se također u pitanje dovodi održivost europskog projekta u cjelini.

Stoga je pozitivan razvoj događaja da Komisija stavlja veći naglasak na vladavinu prava objavljinjem svog prvog izvješća o vladavini prava 2020. koje sadrži 27 poglavljia koja obuhvaćaju sve države članice.

U izvješću o vladavini prava za 2020 nude se vrijedne informacije za razumijevanje stanja pravosudnog sustava, okvira za borbu protiv korupcije, medijskog pluralizama i slobode medija te drugih institucionalnih pitanja povezanih sa sustavima provjere i ravnoteže. Međutim, s obzirom na to da je to prvo takvo izvješće, trebalo bi ga razraditi i poboljšati.

Ovo izvješće podijeljeno je u tri odjeljka. U prvom se ocjenjuju glavni nalazi koji proizlaze iz izvješća o vladavini prava za 2020. i predlažu rješenja za izazove utvrđene u pogledu njegove metodologije. U drugom se utvrđuju problematična područja koja nisu obuhvaćena izvješćem i predlaže proširenje njegova djelokruga. U trećem je naglasak na načinu na koji bi godišnje izvješće o vladavini prava trebalo znatno doprinijeti sveobuhvatnoj strukturi vladavine prava.

Iзвјешће о владавини права за 2020: pouke за 2021.

Europska komisija odlučila se za metodološki pristup u kojem se predviđa sudjelovanje država članica i civilnog društva u misijama za prikupljanje informacija tijekom pripreme izvješća i nakon njegova objavljinja radi rasprave o nalazima. Osim prikupljanja dokaza, u tim se razmjenama nastoji poticati razvoj kulture vladavine prava u okviru dijaloga. Taj pristup, kojim se Europa približava svakoj državi članici u okviru razmjena, zaslužuje punu potporu.

U izvješću o vladavini prava za 2020. nude se vrijedne sinteze pozitivnih i negativnih kretanja u četiri glavna područja (pravosuđe, borba protiv korupcije, mediji, institucionalni sustavi provjere i ravnoteže). Valja pohvaliti rad na tome da se prikupe informacije i na jednakovrijedan način analiziraju sva četiri područja obuhvaćena u izvješću za 27 država članica. Ekvivalencija u analizi je od temeljne važnosti i uglavnom je postignuta. Međutim, u izvješću i njegovim poglavljima o pojedinačnim zemljama ne uzima se dovoljno u obzir njihovo međudjelovanje. Na primjer, ocrnjivanje pravosuđa ili civilnog društva od strane neovisnih medija ograničava njihovu sposobnost za neovisno djelovanje. U idućim godišnjim izvješćima trebalo bi provesti ojačane analize međusobne povezanosti među ta četiri područja kako bi se omogućila potpuna procjena stanja u pogledu vladavine prava u svakoj zemlji.

Zbog teškog stanja vladavine prva u nekim državama članica, kako se navodi u izvješću, potrebno je ojačati sve dostupne alate koji su Uniji na raspolaganju. Europski parlament očekuje da će se u idućim izvješćima dati jasne preporuke za rješavanje utvrđenih nedostataka. Prednost opisa pozitivnih i negativnih kretanja je pružanje informacija, ali bez smjernica postoji velika mogućnost za neuspjeh u uklanjanju nedostataka ili prijenosu dobrih praksi.

U tom je pogledu ključno uključiti preporuke, popraćene jasnim rokovima, kako bi se ojačao učinak izvješća. To bi omogućilo procjenu napretka ili pogoršanja vladavine prava u određenoj zemlji, a u slučaju da nedostaci nisu uklonjeni ili da su se produbili, to bi trebalo usmjeriti europske institucije da poduzmu mjere, uz pomoć odgovarajućih korektivnih alata. Stoga bi se, bez automatizma, u izvješću trebala uspostaviti jasna veza između razine i težine utvrđenih nedostataka i raspona odgovarajućih alata dostupnih među elementima vladavine prava za njihovo uklanjanje. Na taj će način godišnja izvješća biti čvrsto ugrađena i integrirana u temelje europske arhitekture vladavine prava te povezivati izvješćivanje i provedbu i izvješću datu zasluženu težinu koju tako važni nalazi zaslužuju.

Iзвјешће о владавини права за 2020. постат ће referencia за sljedeća izvješća. Izvjestitelj smatra da bi izvješće za 2021. trebalo biti manje deskriptivno i više analitičко. To se mora postići ulaganjem većih npora za posjete zemljama, a posebno produbljivanjem savjetovanja i razmjena gledišta s civilnim društvom. Izvjestitelj želi priznati ključnu ulogu civilnog društva u pružanju bitnog doprinosa za godišnju reviziju vladavine prava. Trebalо bi olakšati njihov doprinos utvrđivanjem dovoljno dugih rokova, fleksibilnih okvira i sigurnog prostora za njihovo podnošenje. Jačanju njegova sadržaja, vidljivosti i učinka doprinio bi transparentniji proces za uključivanje dionika tijekom, prije i poslije posjeta zemljama te potpuno objavljivanje izvješća o vladavini prava.

Mora se naglasiti da ekvivalencija u analizama ne bi trebala dovesti do pogrešnog zaključka da se sve države članice suočavaju s jednakim opasnostima kad je riječ o nazadovanju u pogledu vladavine prava. U izvješću o vladavini prava mora se jasno razlikovati između zemalja u kojima postoji prostor za poboljšanje u određenim područjima vladavine prava i zemalja u kojima je namjerno, trajno i dosljedno potkopavanje vladavine prava sustavne prirode. Izvjestitelj smatra da u tim slučajevima praćenje i volja za sudjelovanjem u konstruktivnom dijalogu nije donijela željenu promjenu niti će je donijeti. U izvješću se apelira na Komisiju i Vijeće da odlučno iskoriste sve alate vladavine prava koje imaju na raspolaganju kako bi se bez odgode uklonili rizici od teških kršenja ili stvarno kršenje vrijednosti Unije.

Iзвјешће за 2020. omogućit ће razumijevanje stanja u sva četiri područja obuhvaćena u svakom poglavlju o pojedinačnim zemljama. Međutim, izvješće daje previše prostora za tumačenje težine i dubine utvrđenih nedostataka od strane javnosti vlada i dionika. Izvjestitelj smatra da bi se u izvješću trebalo jasno navesti postoji li rizik od kršenja vrijednosti Unije ili stvarno kršenje tih vrijednosti u svakom od stupova koji se analiziraju u poglavljima o pojedinačnim zemljama, a potom bi trebala slijediti temeljita procjena kad se može zaključiti da je došlo do takvih kršenja.

Kad je riječ o horizontalnom izvješću, izvjestitelj smatra da je potreban integrirani i europski pristup. Hitno je potrebno priznati da kad se u jednoj državi članici toleriraju određene prakse koje potkopavaju vladavinu prava, one postaju smjernice za druge. Od ključne je važnosti uhvatiti te trendove na razini EU-a i dati im prednost kako bi se mogle poduzeti korektivne mjere na razini EU-a; Važno je napomenuti da bi se u izvješću posebna pozornost trebala posvetiti nepoštovanju presuda Suda Europske unije i ostalim nedostacima koji potkopavaju pravnu strukturu Unije, što bi trebalo smatrati bitnim kršenjem u svim europskim procjenama vladavine prava s obzirom na to da su sustavna prijetnja za europski projekt.

Područje primjene

Europski pristup vladavini prava razlikuje se po tome da se zahtijeva poštovanje temeljnih načela vladavine prava te se jamči da se pravo primjenjuje na vlade, da nacionalni pravni sustavi u potpunosti poštuju temeljna prava i demokratska načela. Međutim, Unija se suočava sa sve većim izazovima kako bi osigurala poštovanje svojih vrijednosti. Izvješće o vladavini prava trebalo bi se razviti tako da ih u potpunosti obuhvati kako bi se izbjeglo da europski projekt ostane bez svojih temeljnih načela.

Postoji suštinska veza između vladavine prava i temeljnih vrijednosti. Ta međusobna ovisnost očita je kad se analizira diskriminacija i nepoštovanje prava mnogih osoba koje pripadaju ranjivim i manjinskim skupinama u nekim državama članicama. Nedavni razvoj događaja istaknuo je da nazadovanje u pogledu vladavine prava ima izravan učinak na te skupine. Na primjer, poljski Ustavni sud, tijelo čiju je neovisnost u pitanje dovela Europska komisija, kao i ostala međunarodna tijela, presudio je 22. listopada 2020. da će dodatno ograničiti pobačaj u slučajevima teških i nepopravljivih deformacija fetusa, što stoga utječe na spolna i reproduktivna prava žene. Povrh toga, u Europi se vladavina prava i temeljna prava primjenjuju na sve. Posljednjih su godina tražitelji azila doživjeli da im se onemogućuje pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, a ponekad im je to pravo čak bilo uskraćeno u nekim državama članicama. Na primjer, u presudi Suda Europske unije od 17. prosinca 2020. utvrđeno je da Mađarska nije ispunila obveze koje ima na temelju prava Unije u pogledu postupaka za priznavanje međunarodne zaštite i vraćanja državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom. Te zabrinjavajuće zaključke pogoršava nepoštovanje takve presude od strane Mađarske. Osim toga, sve više navoda o sustavnom prisilnom vraćanju preko vanjskih granica Unije pokazuje da je potrebno jasno ojačati ocjenjivanje poštovanja europskog i međunarodnog zakonodavstva i temeljnih prava u području azila i migracija.

Krajnji cilj predložene revizije trebao bi biti da se osigura poštovanje načela iz članka 2. Od 2021. Komisija će predstavljati novo godišnje izvješće o primjeni Povelje o temeljnim pravima u EU-u u kojem će analizirati primjenu Povelje u državama članicama u vezi s unaprijed odabranim temama. Izvjestitelj pozdravlja tu namjeru, ali smatra da bi takav godišnji pregled trebao pružiti doprinos sveobuhvatnom mehanizmu praćenja te da bi stoga njegova metodologija, ciklus i područje primjene trebali biti u skladu s godišnjim izvješćem.

Međusobna povezanost demokracije, vladavine prava, temeljnih prava i vrijednosti Unije iz članka 2. UEU-a mora biti očita. Kad su napadi na vladavinu prava ustrajni i rašireni, značajke koje su karakteristične za demokracije mogu nestati. U tu svrhu izvjestitelj želi naglasiti da je potreban zajednički i usklađen okvir koji će obuhvaćati demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, kako je Europski parlament opetovano isticao.

Institucijski aspekti mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava

Ovim izvješćem ponovno se potvrđuje volja Europskog parlamenta za uspostavu mehanizma za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava koji će osigurati stvarnu zaštitu ustavne jezgre Unije, kako je Europski parlament naveo u svojoj Rezoluciji od 7. listopada 2020. Izvjestitelj apelira na Vijeće i Komisiju da bez odgode s Parlamentom započnu pregovore o međuinsticujskom sporazumu kako bi se uspostavio objektivan mehanizam praćenja utemeljen na dokazima, sadržan u pravnom aktu, u okviru kojeg bi tri institucije sudjelovale u transparentnom i regularnom procesu radi zaštite u promicanja svih vrijednosti Unije.

Izvjestitelj naglašava da opća struktura mehanizma vladavine prava mora Uniji omogućiti da poduzme učinkovite mjere kad su temeljne vrijednosti ozbiljno ugrožene. Izvješće bi trebalo utrići put za proširenje ili pokretanje postupaka iz članka 7. UEU-a kad se utvrde ozbiljna kršenja vladavine prava. Postupak iz članka 7. dosad se pokazao neučinkovit zbog zahtjeva za jednoglasnost koja je potrebna da bi se pokrenulo privremeno ukidanje nekih prava. Na Konferenciji o budućnosti Europe mora se raspravljati o opcijama za promjenu Ugovora kako bi se osiguralo da zahtjevi u pogledu glasovanja ne sprečavaju obranu naših zajedničkih vrijednosti, kao i o jačanju uloge Suda Europske unije kad štiti vrijednosti Unije ili ostvaruje napredak u poboljšanju učinkovitosti instrumenata EU-a

U pogledu Uredbe o općem režimu uvjetovanosti, koja se primjenjuje od 1. siječnja 2021. Komisija bi trebala uspostaviti jasne veze između godišnjeg izvješća o vladavini prava i pokretanja budućih mjera u tom području. U tu svrhu izvjestitelj upućuje na Rezoluciju Europskog parlamenta od 25. ožujka 2021. o primjeni Uredbe o mehanizmu uvjetovanosti u pogledu vladavine prava u kojoj se poziva na zaseban analitički dio u izvješću o vladavini prava u kojem bi se razmatrala kršenja načela vladavine prava u nekoj državi članici koja bi mogla utjecati na dobro financijsko upravljanje proračunom Unije. Takva temeljita procjena trebala bi dati doprinos i poticaj mehanizmu uvjetovanosti, koji kao zaseban instrument mora imati jasne veze s izvješćem o vladavini prava.

27.5.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNSKI NADZOR

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o izvješću Komisije o vladavini prava za 2020.
(2021/2025(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Isabel García Muñoz

(*) Pridruženi odbori – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za proračunski nadzor poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava da se finansijski interesi Unije trebaju štititi u skladu s općim načelima sadržanima u Ugovorima Unije, a posebno s vrijednostima iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), te u skladu s načelom dobrog finansijskog upravljanja iz članka 317. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o finansijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (Finansijska uredba);
2. naglašava da je vladavina prava jedan od ključnih preduvjeta za poštovanje načela dobrog finansijskog upravljanja i za zaštitu finansijskih interesa Unije, što se može osigurati samo ako javna tijela postupaju u skladu s pravom, ako istražne službe i tijela kaznenog progona učinkovito progone slučajeve prijevare, utaje poreza, korupcije, sukoba interesa i druge povrede prava, ako su nacionalni sudovi neovisni i ako se poštuju odluke Suda Europske unije te ako se javni nadzor provodi zahvaljujući slobodnim, neovisnim i pluralističkim medijima; međutim, naglašava da te institucije moraju biti funkcionalne ne samo u pravnom nego i u praktičnom smislu;
3. ponavlja svoje upozorenje da se Unija suočava s dosad neviđenom i rastućom krizom svojih temeljnih vrijednosti, što ugrožava njezin dugoročni opstanak kao demokratski mirovni projekt; ozbiljno je zabrinut zbog porasta i ukorjenjivanja autokratskih i neliberalnih tendencija u nekoliko država članica; podsjeća da je Unija dosad bila strukturno nespremna rješavati povrede vladavine prava; izražava zabrinutost zbog potencijalno rastućeg rizika od zlouporabe proračuna Unije kao sredstva za pogoršanje vladavine prava u nekim državama članicama; žali zbog toga što Vijeće nije uspjelo ostvariti značajan napredak u provedbi vrijednosti Unije u tekućim postupcima u skladu

s člankom 7. UEU-a; sa zabrinutošću primjećuje da Unija u tom području nema jedinstven instrumentarij te poziva na ujednačavanje instrumenata i na njihovu pravilnu provedbu;

4. ističe da su godišnje izvješće o vladavini prava i Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije zasebni alati koji imaju različite svrhe: dok je godišnje izvješće o vladavini prava preventivno i informativno te je njegov cilj pružiti širi pregled stanja i mogućih povreda vladavine prava u svim državama članicama, Uredba je mehanizam uvjetovanosti za nametanje sankcija u slučaju povreda ili rizika od povreda vladavine prava koje na dovoljno izravan način utječe na finansijske interese Unije; naglašava da je važno razlikovati njihove pravne osnove;
5. uvida da bi Komisija trebala koristiti godišnje izvješće o vladavini prava kao važan dodatni izvor informacija pri prikupljanju argumenata za primjenu te Uredbe, za što je potrebna *ad hoc* procjena kako se navodi u članku 6. te Uredbe; apelira na Komisiju da ojača sinergiju između godišnjih izvješća i Uredbe; naglašava da bi analiza i zaključci godišnjih izvješća trebali izravno doprinijeti mehanizmu uvjetovanosti kako bi se utvrdila kršenja Uredbe i djelovalo u slučaju takvih kršenja;
6. naglašava da je izvješće Komisije o vladavini prava važno kao odraz europskog mehanizma vladavine prava, koji je osmišljen kao godišnji ciklus dijaloga i procjene kako bi se promicalo to načelo i spriječilo nastajanje ili produbljivanje problema u državama članicama; pozdravlja uključivanje okvira za borbu protiv korupcije i drugih institucijskih sustava provjere i ravnoteže u njegove stupove pravosudnog sustava jer su oni posebno važni za praćenje zaštite proračuna EU-a; primjećuje da je izvješće o vladavini prava jedan od najvažnijih alata, ali ne i jedini, za istragu potencijalnih slučajeva povrede vladavine prava; poziva Komisiju da osigura pojednostavljen postupak evaluacije u državama članicama koje sudjeluju u sličnim mehanizmima kao što je Mehanizam suradnje i provjere;
7. napominje da je u prvom izvješću o vladavini prava uglavnom opisana situacija u državama članicama; smatra da u godišnjem izvješću nedostaju zaključci o stanju vladavine prava u državama članicama i EU-u općenito, a oni su bitan preduvjet za utvrđivanje daljnjih mjera; naglašava da bi izvješća trebala imati više preventivnu ulogu i nadilaziti praćenje kako bi u budućnosti bila više analitička; poziva Komisiju da izradi procjene i preporuke po državama članicama za preventivne i korektivne mjere te da navede potencijalno primjenjive alate koje Komisija može koristiti u slučajevima nepoštovanja preporuka; naglašava da bi te preporuke, po potrebi, trebale uključivati rokove za provedbu;
8. pozdravlja činjenicu da se sve države članice nadziru prema istim pokazateljima i u skladu s istom metodologijom; cijeni činjenicu da Komisija uključuje zapažanja i zaključke o svim državama članicama; međutim, žali zbog toga što se u trenutačnom prikazu izvješća utvrđeni problemi u vezi s vladavinom prava ne razlikuju prema težini niti se utvrđuje jesu li te povrede sustavne ili pojedinačne; poziva Komisiju da u budućim izvješćima navede tu razliku kako bi se spriječila zlouporaba izvješća kao alata za relativizaciju i trivijalizaciju postupaka kojima se ozbiljno narušava stanje vladavine prava u nekim državama članicama; poziva Komisiju da u skladu s time ažurira svoju metodologiju i bez odgode obavještava Parlament;

9. poziva Komisiju da u svojim budućim izvješćima pruži informacije o načinu na koji države članice poštuju vladavinu prava i učinkovito štite financijske interese Unije, i kad je riječ o proračunskim prihodima i rashodima EU-a, uzimajući u obzir dodatne rizike za proračun Unije zbog bolesti COVID-19 i s tim povezana sredstva Unije koja su državama članicama dostupna u okviru Mechanizma za oporavak i otpornost, te da naglasak stavi na slučajeve u kojima bi kršenja načela vladavine prava u određenoj državi članici mogla utjecati na financijske interese Unije ili ih ozbiljno ugroziti na dovoljno izravan način i koji bi tada mogli poslužiti kao osnova za aktiviranje mehanizma uvjetovanosti u pogledu vladavine prava; traži od Komisije da uvrsti daljnje mјere u vezi sa svojim prethodnim zapažanjima i istodobno posebno naglasi sve sustavne ili ponavljuće obrasce povreda vladavine prava te da prati provedbu svojih preporuka;
10. podsjeća da Komisija treba u obzir uzeti bitne informacije iz relevantnih izvora i priznatih institucija navedenih u uvodnoj izjavi 16. Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092, a posebno informacije Europskog revizorskog suda, Pregleda stanja u području pravosuđa u EU-u, Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO); poziva države članice da proaktivno sudjeluju u tom postupku i da uspostave konstruktivan dijalog i suradnju s Komisijom kako bi se poboljšalo stanje vladavine prava u svakoj državi članici i u EU-u općenito;
11. pozdravlja činjenicu da je tijekom postupka izrade nacrta provedeno savjetovanje s civilnim društvom; naglašava da akteri civilnog društva mogu dati vrijedan doprinos za procjenu situacija specifičnih za pojedinu zemlju i pružiti kritičniji pogled od vlade; međutim, primjećuje da bi se postupak savjetovanja mogao poboljšati, među ostalim, poduzimanjem dalnjih mјera u vezi s doprinosima aktera civilnog društva, osiguravanjem dovoljno dugih rokova za davanje doprinosa i preispitivanjem formata jedinstvenog upitnika za dostavljanje doprinosa; potiče Komisiju da traži dodatni doprinos civilnog društva o tome kako optimizirati postupak savjetovanja za buduća izvješća;
12. pozdravlja činjenicu da je jedan od četiri odabrana stupa u izvješću okvir za borbu protiv korupcije koji se primjenjuje u državama članicama; međutim, primjećuje da je njihova ocjena i dalje uglavnom opisna; poziva Komisiju da ocijeni ne samo postojanje nacionalnog antikorupcijskog zakonodavstva, politika i strategija već i njihovu učinkovitost, da navede najbolje prakse, da utvrdi područja koja su posebno podložna korupciji i izradi preporuke po državama članicama za poboljšanje te da to znanje iskoristi za ažuriranje i poboljšanje okvira Unije za borbu protiv korupcije; poziva Komisiju da u tom procesu koristi informacije i ocjene Skupine država protiv korupcije (GRECO);
13. naglašava da bi okviri za borbu protiv korupcije trebali obuhvaćati područja kao što su etička pravila, mјere za podizanje razine osviještenosti, pravila o prijavi imovine, nespojivosti i sukobu interesa, javna nabava, mehanizmi unutarnje kontrole, pravila o lobiranju i pravila o „rotirajućim vratima”; ističe i da bi nacionalne strategije trebale uključivati alate za sprečavanje i otkrivanje rizika od prijevare i korupcije te za okončanje takvih praksi uz pomoć sankcija, kao i mehanizme za povrat dobiti od takvih praksi;

14. poziva Komisiju da pruži dobar primjer i u buduća izvješća po potrebi uvrsti ocjenu uspješnosti institucija EU-a u područjima koja su obuhvaćena izvješćem, posebno kad je riječ o okviru za borbu protiv korupcije;
15. naglašava da su transparentnost, pristup javnim informacijama, sloboda i pluralizam medija, istraživačko novinarstvo, zaštita novinara od strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja (SLAPP), zaštita zviždača i općenita kultura integriteta u javnom životu neophodni za otkrivanje i sprečavanje korupcije;
16. upozorava da nedostatak jedinstvenih, ažuriranih i konsolidiranih statističkih podataka u svim državama članicama, zajedno s izazovima u pogledu prikupljanja informacija o korisnicima programa EU-a, otežava procjenu i usporedbu podataka o istrazi i kaznenom progonu kaznenih djela korupcije; stoga poziva Komisiju da podrži i promiče uskladivanje definicija takvih kaznenih djela diljem Unije, kao i bolje korištenje postojećih skupova podataka i metodologije kako bi se izradili novi skupovi radi dobivanja usporedivih podataka iz cijelog EU-a o postupanju u predmetima povezanim s korupcijom;
17. naglašava da je u borbi protiv korupcije važno podupirati i jačati suradnju između institucija EU-a, država članica, OLAF-a i EPPO-a; smatra da je za borbu protiv korupcije potreban ne samo snažan mandat nego i veći proračun, više resursa i svaka druga vrsta potpore navedenim institucijama i tijelima; podsjeća da bi države članice koje primaju bespovratna sredstva iz proračuna EU-a trebalo poticati da se pridruže EPPO-u;
18. pozdravlja činjenicu da se revidiranom Uredbom o OLAF-u promiče bolje praćenje preporuka OLAF-a od strane država članica i poboljšana prihvatljivost izvješća OLAF-a u nacionalnim sudskim i upravnim postupcima; podsjeća da se revidiranom Uredbom o OLAF-u jača način na koji OLAF može provoditi vlastite istrage, posebno postroživanjem pravila o koordinacijskim službama za borbu protiv prijevara u državama članicama te pravila o suradnji između OLAF-a i nacionalnih nadležnih tijela prije, tijekom i nakon istrage;
19. smatra da je stanje u pogledu poštovanja načela vladavine prava u nekim državama članicama iznimno zabrinjavajuće i moglo bi ozbiljno ugroziti dobro financijsko upravljanje proračunom Unije te mu je potrebno hitno posvetiti pozornost; ponavlja da je opći režim uvjetovanosti kako je definiran u Uredbi (EU, Euratom) 2020/2092 na snazi od 1. siječnja 2021. i da za njega nisu potrebne smjernice ni sudska tumačenje; ponavlja svoj poziv Komisiji da do 1. lipnja 2021. ispuni svoje obveze u skladu s tom Uredbom te da propisno obavijesti Parlament; u suprotnom će Parlament smatrati da Komisija nije djelovala te će stoga pokrenuti postupak u skladu s člankom 265. UFEU-a;
20. žali što Komisija još nije koristila taj alat unatoč tome što su u izvješću utvrđene brojne povrede vladavine prava koje utječu na dobro financijsko upravljanje proračunom; ponavlja svoj poziv Komisiji da poduzme hitne mjere u skladu s navedenom Uredbom kako bi bez daljnje odgode u potpunosti iskoristila svoje istražne alate radi rješavanja nedostataka u području vladavine prava u državama članicama koji bi mogli utjecati na dobro financijsko upravljanje proračunom Unije ili ga ozbiljno ugroziti na dovoljno

izravan način; insistira na ulozi i nadležnostima Parlamenta, posebno na pravu da Komisija propisno obavještava Parlament o postupcima u okviru instrumenata vladavine prava; podsjeća da je važno da se legitimni interesi krajnjih primatelja i korisnika pravilno štite pri donošenju mjera u slučaju kršenja načela vladavine prava;

21. poziva da se za pomno praćenje razvoja događaja u vezi s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 osnuje radna skupina Europskog parlamenta koja bi se sastojala od članova iz nadležnih vodećih odbora;
22. poziva na uspostavu sustavnog i strukturnog mehanizma kojim bi Parlament obavještavao Komisiju o svojim zaključcima u vezi s nedostacima i povredama vladavine prava u državama članicama; predlaže da Parlament što prije Komisiji predloži takav mehanizam.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	26.5.2021	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	24 5 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Matteo Adinolfi, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Lefteris Christoforou, Corina Crețu, Ryszard Czarnecki, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Daniel Freund, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Pierre Karleskind, Joachim Kuhs, Claudiu Manda, Younous Omarjee, Tsvetelina Penkova, Markus Pieper, Sabrina Pignedoli, Michèle Rivasi, Petri Sarvamaa, Vincenzo Sofo, Michal Wiezik, Angelika Winzig, Lara Wolters, Tomáš Zdechovský	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Joachim Stanisław Brudziński, Katalin Cseh, Mikuláš Peksa, Ramona Strugariu, Lucia Vuolo	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

24	+
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Lefteris Christoforou, José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Markus Pieper, Petri Sarvamaa, Michal Wiezik, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
Renew	Olivier Chastel, Katalin Cseh, Pierre Karleskind, Ramona Strugariu
S&D	Caterina Chinnici, Corina Crețu, Isabel García Muñoz, Claudiu Manda, Tsvetelina Penkova, Lara Wolters
The Left	Luke Ming Flanagan, Younous Omarjee
Verts/ALE	Daniel Freund, Mikuláš Peksa, Michèle Rivasi

5	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Ryszard Czarnecki, Vincenzo Sofo
ID	Matteo Adinolfi, Lucia Vuolo

1	0
ID	Joachim Kuhs

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

28.5.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVNA PITANJA

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020.
(2021/2025(INI))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Ilhan Kyuchyuk

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za pravna pitanja poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. podsjeća da se Europska unija temelji na zajedničkim temeljnim vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, koje su utvrđene u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i za koje, ne dovodeći u pitanje članke 4. i 5. UEU-a, odgovornost dijele Unija i države članice; podsjeća da vladavina prava počiva na načelima zakonitosti, diobe vlasti, jednakosti pred zakonom, pravne sigurnosti, zabrane proizvoljnog izvršavanja izvršne vlasti, neovisnosti i nepristranosti sudova kako bi se zajamčila djelotvorna sudska zaštita i sudskom nadzoru; naglašava da su poštovanje i primjena tih načela od ključne važnosti u svakoj državi članici jer se time jača povjerenje građana u javne institucije;
2. nadalje naglašava da je poštovanje vladavine prava važno za funkciranje unutarnjeg tržišta jer jača povjerenje u pravosudni sustav i povezano je sa zaštitom finansijskih interesa Unije;
3. pozdravlja Izvješće Komisije o vladavini prava za 2020. (Izvješće) i važnost koju pridaje pravosudnom sustavu kao i poglavila za pojedine zemlje;
4. naglašava, u skladu s Izvješćem, da su formalno i materijalno neovisni i učinkoviti pravosudni sustavi ključni za očuvanje vladavine prava, osobito u pogledu osiguranja djelotvorne sudske zaštite i poštenog suđenja za građane i poduzeća u svim područjima prava; posebno ističe potrebu za time da pravosuđe ima mogućnost izvršavati svoje funkcije potpuno samostalno, bez intervencije bilo koje druge institucije ili tijela, među ostalim i političke intervencije, u skladu s načelom diobe vlasti; nadalje naglašava da je za ostvarivanje neovisnosti i nepristranosti sudaca potrebno utvrditi jasna pravila o

sastavu sudske tijela, postupku imenovanja, trajanju službe i razlozima za odbijanje i razrješenje prije donošenja bilo kakve odluke;

5. napominje da pitanje neovisnosti pravosuđa i dalje izaziva ozbiljnu zabrinutost u nekim državama članicama; primjećuje da su Mađarska i Poljska u ožujku 2021. podnijele tužbu za poništenje Uredbe (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije³³, čiji je cilj rješavanje povreda vladavine prava s učinkom na finansijske interese Unije; u tom kontekstu naglašava da je Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 stupila na snagu, da se izravno primjenjuje od 1. siječnja 2021. i da je u cijelosti obvezujuća za sva odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanja u svim državama članicama, posebno za isplatu sredstava instrumenta Next Generation EU, te da za njezinu primjenu od strane institucija EU-a nije potrebno donošenje smjernica ili sudske tumačenje;
6. smatra da je periodično preispitivanje vladavine prava iznimno važno i pohvaljuje napore Komisije da potakne strukturne reforme, uključujući potporu i smjernice za države članice u vezi s pristupanjem strukturnim fondovima u područjima obuhvaćenima Izvješćem; međutim, iako je Izvješće ključni alat za praćenje, smatra da su neophodne jasne preporuke o utvrđenim izazovima i potrebnim dalnjim mjerama; potiče Komisiju da prema potrebi odlučno iskoristi postupke zbog povrede obveze kako bi se spriječilo nazadovanje u pogledu vladavine prava u nacionalnim pravosudnim sustavima i potiče Komisiju da nastavi sa svim postupcima u tijeku u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a, uključujući saslušanja na kojima je riječ o novom razvoju događaja, i da o tome obavijesti Parlament;
7. poziva Komisiju da podrži i ojača suradnju među državama članicama u području vladavine prava te da se u svrhu poboljšanja stanja vladavine prava u Uniji osloni na preporuke Venecijanske komisije Vijeća Europe;
8. sa zadovoljstvom primjećuje da Izvješće sadržava zasebna nacionalna poglavљa kojima se nastoji poboljšati zajednička metodologija za sve države članice; međutim, poziva Komisiju da provede smislenu, jednostavnu i jasnu usporedbu različitih nacionalnih pravosudnih sustava, kako bi istaknula gdje bi se mogli primijeniti primjeri iz najboljih praksi za usporedive sustave i kako bi se slični nedostaci mogli riješiti na nepristran način, što bi državama članicama moglo pomoći pri jačanju učinkovitosti njihovih pravosudnih sustava; preporuča Komisiji da uz preporuku za svaku pojedinačnu zemlju predloži potencijalno primjenjive instrumente i ističe da saslušanja moraju biti objektivna, utemeljena na činjenicama i transparentna te da pritom države članice moraju surađivati u dobroj vjeri i u skladu s načelom lojalne suradnje iz članka 4. UEU-a;
9. napominje da se Izvješće opravdano bavi nužnom digitalizacijom sudske postupaka i osposobljavanjem sudaca; podsjeća da se države članice i dalje znatno razlikuju u pogledu razine sudjelovanja u osposobljavanju posvećenom pravnoj struci te s obzirom na to da je takvo osposobljavanje ključno za pravilnu provedbu i primjenu prava Unije, poziva Komisiju da analizira i ocijeni različite nacionalne strategije u tom pogledu; podsjeća da odluke koje se temelje na umjetnoj inteligenciji, robotici i s njima

---

³³ Uredba (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.)

povezanim tehnologijama moraju i dalje podlijegati smislenom ljudskom preispitivanju, prosudbi, intervenciji i kontroli jer bi se tim odlukama moglo ugroziti jednakost postupanja prema građanima ili pravo na pristup pravosuđu te druga prava; podsjeća da pravosudna tijela Povelji Europske unije o temeljnim pravima (Povelja) primjenjuju samo pri provedbi europskog prava, no da je za poticanje zajedničke kulture vladavine prava važno da se prava sadržana u Povelji uvijek uzimaju u obzir u građanskim i upravnim postupcima; stoga poziva Komisiju da razmotri i uvođenje modula ospozobljavanja sudaca i pravnih stručnjaka usmjerenih na Povelju; žali zbog toga što se u Izvješću ništa ne govori o ospozobljavanju odvjetnika; žali zbog toga što Izvješće ne obuhvaća prava utvrđena u članku 47. Povelje, kao što su pravo na obranu i zastupanje te pravo na pravnu pomoć; poziva Komisiju da proširi područje primjene svojeg sljedećeg izvješća na ta područja;

10. poziva Komisiju da razmotri proširenje područja primjene Izvješća na sve aspekte vladavine prava, uključujući jednakost pred zakonom, tako što će pratiti zaštitu temeljnih prava i, konkretnije, prava manjina, rodne i kulturne razlike, pristup pravosuđu te instrumente koji se upotrebljavaju u borbi protiv diskriminacije i govora mržnje; nadalje poziva Komisiju da razmotri proširenje područja primjene Izvješća na digitalizaciju u pravosudnom sustavu i ozbiljne povrede načelâ vladavine prava koje utječu ili postoji ozbiljan rizik od toga da bi mogle utjecati na dobro finansijsko upravljanje proračunom Unije na dovoljno izravan način;
11. podsjeća da se vladavina prava primjenjuje u svakom trenutku, među ostalim i u vrijeme krize, te da se mjerama poduzetima u kontekstu borbe protiv pandemije bolesti COVID-19 mora osigurati poštovanje vladavine prava; ističe kako su mjere poduzete nakon pandemije bolesti COVID-19 u nekoliko država članica dodatno potaknule upotrebu alata informacijske i komunikacijske tehnologije kojima je cilj olakšati komunikaciju sudova s odvjetnicima i ostalim strankama, čime se povećava transparentnost i omogućuje internetski pristup sudskim odlukama; napominje da su demokracija, pristup pravosuđu i funkcionalne institucije temelji uspješnog društva, prije svega i u iznimnim okolnostima, i da sustav sudova i pravosuđe moraju biti u stanju izdržati djelovanja i mjere kojima je cilj oslabiti i ugroziti vladavinu prava; poziva Komisiju da procijeni učinak digitalizacije pravosuđa na najranjivije skupine građana, tj. na one koji nemaju sredstva ili vještine potrebne za pristup digitalnom pravosudnom sustavu; nadalje, potiče Komisiju da nastavi preispitivati podliježu li hitne mjere povezane s bolešću COVID-19 sudskom nadzoru kako bi se osiguralo da te mjere, osim što su društveno pravedne, budu i opravdane, vremenski ograničene, nužne i razmjerne te da zatvaranje sudova nema nerazmjeran učinak na pristup sudske zaštiti.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	27.5.2021	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	19 3 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stanganelli, Adrián Vázquez Lázara, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Patrick Breyer, Evelyne Gebhardt, Andrzej Halicki, Heidi Hautala, Ilhan Kyuchyuk, Angelika Niebler, Emil Radev, Luisa Regimenti, Yana Toom, Kosma Złotowski	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

19	+
PPE	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Emil Radev, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Renew	Pascal Durand, İlhan Kyuchyuk, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
The Left	Manon Aubry
Verts/ALE	Patrick Breyer, Heidi Hautala

3	-
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton

3	0
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
NI	Mislav Kolakušić

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

25.5.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA USTAVNA PITANJA

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020.
(2021/2025(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Giuliano Pisapia

PRIJEDLOZI

Odbor za ustavna pitanja poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja prvo izvješće Komisije o vladavini prava jer dobro dopunjuje paket instrumenata EU-a za praćenje, sprečavanje i rješavanje problema povezanih s vladavinom prava u državama članicama; smatra da, iako su potrebna daljnja poboljšanja, taj sustav godišnjeg izvješćivanja jača rad Komisije i omogućuje razmjenu najboljih praksi među državama članicama; budući da je potrebno ojačati i uskladiti postojeće instrumente i razviti djelotvoran opći mehanizam kojim će se osigurati da se načela i vrijednosti utvrđeni u Ugovorima, na kojima se temelji uzajamno povjerenje i povjerenje u EU, poštuju u cijeloj Uniji;

Postupci u skladu s člankom 7. Ugovora o Europskoj uniji

2. podsjeća da je izvješće Komisije o vladavini prava obveza koju je predsjednica Von Der Leyen preuzela u svojim političkim smjernicama za Komisiju 2019. - 2024. te da je ono predloženo i za rješavanje nedostataka postupka na temelju članka 7. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) u borbi protiv ozbiljnih povreda vladavine prava i temeljnih prava u državama članicama; žali što je tomu tako jer je Vijeće propustilo pokrenuti takav postupak kako su to zatražili Komisija 2017. i Parlament 2018.;
3. sa zabrinutošću primjećuje da se neprimjenom članka 7. UEU-a, među ostalim i zbog zahtjeva da se o mehanizmu sankcija odlučuje jednoglasno, omogućuje trajno odstupanje od vrijednosti utvrđenih u članku 2. UEU-a te oslabljuje jedan od najvažnijih instrumenata Unije za vladavinu prava; žali zbog toga što od prosinca 2019. nisu zakazana saslušanja u skladu s člankom 7. UEU-a; stoga poziva Vijeće da što prije nastavi s tim saslušanjima i da utvrdi postoji li očita opasnost da predmetna država članica teško prekrši vrijednosti EU-a utvrđene u članku 2. UEU-a; naglašava da je potrebna samo kvalificirana većina kako bi se utvrdilo postoji li očita opasnost da država članica teško prekrši te vrijednosti i apelira na predsjedništvo Vijeća da poduzme odgovarajuće korake kako bi se postupci iz članka 7. stavka 1. UEU-a nastavili;

4. ponovno potvrđuje ulogu Parlamenta, u skladu s člankom 7. UEU-a, u praćenju uskladenosti s vrijednostima Unije; ponavlja svoj poziv da se Parlamentu omogući da Vijeću podnese svoj obrazloženi prijedlog, da prisustvuje saslušanjima, posebno kada je Parlament predložio pokretanje postupka, te da ga se pravovremeno i u potpunosti obavještava u svakoj fazi postupka;
5. smatra da je hitno potrebno preispitivanje učinkovitosti članka 7. UEU-a i poziva Komisiju da u buduća izvješća o vladavini prava uključi evaluaciju njegove provedbe;

Mehanizam EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava

6. napominje da je izvješće prvi korak u odazivu na Rezoluciju Parlamenta od 25. listopada 2016. o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava¹; smatra, međutim, da se u izvješću ne razmatraju sve vrijednosti Unije, kao što su demokracija, ni sva temeljna prava, te da bi ga trebalo proširiti i detaljnije razraditi; ponavlja potrebu za jedinstvenim sustavom praćenja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava, kao što je predložio Parlament², te ponovno poziva Vijeće i Komisiju da se uključe u rasprave o uspostavi takvog mehanizma pomoći međuinstitucijskog sporazuma;

Metodologija, područje primjene i ciljevi izvješća

Područje primjene izvješća

7. pozdravlja metodologiju izvješća koja je usmjerena na nekoliko stupova: neovisnost pravosuđa, okvir za borbu protiv korupcije, medijski pluralizam te sustavi provjere i ravnoteže; ističe da je neovisnost pravosuđa temelj na kojem se razvijaju uzajamno povjerenje i pravosudna suradnja te da ima temeljnu ulogu u zaštiti vrijednosti i pravnog poretku EU-a, posebno s obzirom na to da su nacionalni sudovi također sudovi prava EU-a i imaju obveze u pogledu njegova tumačenja i primjene, sa zabrinutošću primjećujući i snažno osuđuje sve veći broj prijetnji novinarima u EU-u te činjenicu da se položaj nekoliko država članica na međunarodnim ljestvicama slobode medija pogoršao, što jasno pokazuje da je pluralizam medija u opasnosti;
8. poziva Komisiju da proširi područje primjene izvješća i da u sljedeća izdanja uključi procjenu o tome kako države članice jamče pravo na pošteno suđenje, pri čemu posebnu pozornost treba posvetiti pravu obrane, zaštiti žrtava zločina, borbi protiv nekažnjavanja, jednakosti tužiteljstva i obrane te trajanju sudskega postupka; poziva Komisiju da u svoja sljedeća godišnja izvješća uključi i ocjenu zatvorskih uvjeta, neriješenih sudskega predmeta i prosječnog trajanja suđenja u državama članicama; ističe, kao što je Odbor ministara Vijeća Europe već naveo, da sporo rješavanje građanskih, kaznenih i upravnih sudskega postupaka predstavlja veliku opasnost, osobito za poštovanje vladavine prava;
9. pozdravlja činjenicu da se u izvješću ocjenjuje stanje vladavine prava u svakoj državi članici; poziva Komisiju da u budućim izdanjima izvješća jasno razlikuje pojedinačne

---

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0409

² Rezolucija Europskog parlamenta od 7. listopada 2020. o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava (usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0251).

nedostatke i sustavne povrede vrijednosti utvrđenih u članku 2. UEU-a kako bi se spriječio rizik od moguće zlouporabe izvješća kao alata za relativizaciju autokratskih postupaka u nekim državama članicama;

Ciljevi izvješća

10. međutim, ističe da bi se izvješće trebalo smatrati pripremnim instrumentom za konkretne mjere za rješavanje nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama; stoga smatra da izvješće ne bi trebalo služiti samo za praćenje, već bi trebalo uključivati preporuke po državama članicama u vezi s preventivnim i korektivnim mjerama koje dotične države članice moraju usvojiti, s jasnim opisom provedbenih mjera i konkretnim prijedlozima za postupanje u slučaju povreda ako se mjere ne poštuju; poziva Komisiju da u izvješću koje će se koristiti kao osnova za pokretanje mehanizma za uvjet vladavine prava jasno utvrdi nedostatke u pogledu vladavine prava koji utječu na dobro finansijsko upravljanje proračunom Unije;

Metodologija izvješća

11. napominje da je cilj godišnjih izvješća o vladavini prava osigurati visoke standarde vladavine prava koji se temelje na objektivnom pristupu, nepristranosti i uzajamnom poštovanju; stoga poziva Komisiju da ulaže u alate za prikupljanje i analizu podataka, da osigura raznolikost relevantnih izvora informacija i zajamči transparentnost metodologije kako bi se dodatno potkrijepili zaključci u budućim izvješćima; poziva Komisiju da, na primjer, uključi podatke o tome poštuju li države članice odluke Suda Europske unije te da ukaže na slučajevе ozbiljnih povreda;
12. žali zbog toga što su nacrti poglavlja za pojedine zemlje podijeljeni samo vladama dotičnih država članica, čime je zastupnicima u nacionalnim parlamentima tek nakon objave konačnog izvješća omogućeno da daju svoj doprinos; ističe da je prilikom procjene specifične situacije u određenoj zemlji važno savjetovati se s cijelokupnim spektrom svih demokratskih stranaka, s obzirom na to da vlade očekivano imaju interes za manje kritičnu procjenu situacije; poziva Komisiju da nacrt poglavlja za pojedinu zemlju stavi na raspolaganje nacionalnom parlamentu istodobno kad i vlasti;
13. pozdravlja činjenicu da se tijekom postupka izrade nacrtova savjetovalo s civilnim društvom, koje može pružiti vrijedan doprinos i kritičniji stav od predmetne vlade; napominje, međutim, da bi se postupak savjetovanja mogao poboljšati, među ostalim, osiguravanjem dovoljno dugih rokova za davanje doprinosa i preispitivanjem formata univerzalnog upitnika za pružanje doprinosa; potiče Komisiju da, imajući u vidu sljedeća izdanja izvješća, zatraži dodatne savjete od civilnog društva o tome kako optimizirati postupak savjetovanja i daljnje postupanje u vezi s njihovim doprinosom;

Poboljšanja paketa instrumenata EU-a za vladavinu prava

14. poziva Komisiju da upotrijebi sva raspoloživa sredstva za suzbijanje kršenja vrijednosti EU-a, kao što su postupci zbog povrede prava, uključujući ubrzane postupke, mjere kojima se osigurava usklađenost s presudama Suda i zahtjevi za privremenu pravnu zaštitu pred Sudom; pozdravlja stupanje na snagu novog mehanizma za uvjet vladavine prava od 1. siječnja 2021. i podsjeća da je on u cijelosti obvezujući za sva odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u svim državama

članicama te za sve institucije EU-a, uključujući Instrument Europske unije za oporavak; žali zbog toga što se Komisija još nije koristila tim mehanizmom unatoč brojnim povredama vladavine prava utvrđenima u izvješću koje utječu na dobro finansijsko upravljanje proračunom; traži od Komisije da ga bez odgode u potpunosti i proaktivno provodi u pogledu svih fondova i programa EU-a;

15. poziva Komisiju da ocijeni učinkovitost kriterija vladavine prava u svim politikama EU-a i da dodatno ojača paket instrumenata za vladavinu prava; naglašava da akcijski plan za europsku demokraciju i strategija za jačanje primjene Povelje o temeljnim pravima nadopunjaju izvješće Komisije o vladavini prava i pridonose zaštiti i promicanju vrijednosti EU-a; u tom pogledu poziva na evaluaciju kako bi se utvrdilo je li područje primjene klauzule o nediskriminaciji u Povelji o temeljnim pravima dovoljno široko kako bi provedba vladavine prava u državama članicama i Uniji u cijelini bila u skladu s člankom 14. Europske konvencije o ljudskim pravima te koje daljnje mјere mogu poduzeti institucije EU-a kako bi osigurale njezinu odgovarajuću primjenu;
16. podsjeća da je pristupanje Unije Europskoj konvenciji o ljudskim pravima pravna obveza u skladu s člankom 6. stavkom 2. UEU-a; ponavlja da je potrebno brzo zaključiti pristupni proces kako bi se zajamčio dosljedan okvir za zaštitu ljudskih prava diljem Europe i dodatno ojačala zaštita temeljnih prava i sloboda u Uniji; poziva Komisiju i Vijeće da osiguraju da će se ta obveza ispuniti što je prije moguće, potpuno transparentno i u cilju jačanja zaštite pojedinaca i veće odgovornosti institucija EU-a za svoje aktivnosti ili propuste u pogledu temeljnih prava;

Učinci pandemije bolesti COVID-19

17. ističe da je pandemija bolesti COVID-19, koja je dovela do toga da nacionalne vlasti poduzimaju nepredviđene mјere, imala štetan učinak na temeljna prava, kao i na ustavne sustave provjere i ravnoteže; ustraže u tome da bi sve mјere kojima se ograničavaju prava i slobode građana EU-a trebale biti transparentne, razmjerne, privremene i ograničene na ono što je nužno; poziva Komisiju da u svom izvješću za 2021. dodatno analizira mјere poduzete kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19;
18. pozdravlja osrvt na otpornost pravosudnog sustava i naglašava da je učinkovit pravosudni sustav ključan za očuvanje vladavine prava; podsjeća da je djelomično zatvaranje nacionalnih sudova u okolnostima pandemije negativno utjecalo na pristup pravosuđu i učinkovitost nacionalnih sudova; poziva Komisiju da u izvješću uvrsti preporuku za države članice da umanje negativne posljedice pandemije na djelovanje nacionalnih sudova i osiguraju usklađenost s jednim od temeljnih elemenata vladavine prava, učinkovitošću pravosudnog sustava;

Konferencija o budućnosti Europe

19. žali zbog toga što je Unija i dalje strukturno loše opremljena za borbu protiv povreda i nazadovanja u pogledu demokracije, temeljnih prava i vladavine prava u državama članicama; smatra da bi Komisija u konačnici trebala raspolagati snažnim i potpunim paketom instrumenata za sprečavanje povreda vrijednosti EU-a i da Konferencija o budućnosti Europe pruža dobru priliku za rješavanje tih pitanja i pronalaženje alternativnih rješenja;

20. stoga pozdravlja činjenicu da se u Zajedničkoj izjavi o Konferenciji o budućnosti Europe jasno navodi da će rasprave na predstojećoj konferenciji obuhvaćati „europska prava i vrijednosti, uključujući vladavinu prava”³; poziva Konferenciju da se uključi u temeljitu raspravu i promišljanje o učinkovitosti postojećih instrumenata EU-a za praćenje, sprečavanje i rješavanje povreda načela utvrđenih u članku 2. UEU-a te da predstavi konkretne prijedloge za jačanje paketa instrumenata EU-a; preporučuje da Konferencija u tom kontekstu također raspravi o potrebi olakšavanja postupaka za primjenu članka 7. UEU-a, a posebno o zahtjevima u vezi s glasovanjem za primjenu sankcija.

---

³ Zajednička izjava o Konferenciji o budućnosti Europe od 10. ožujka 2021. pod nazivom „Suradnja s građanima i građankama za demokraciju - Izgradnja otpornije Europe”

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	25.5.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Laura Huhtasaari, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Antonio Tajani, Mihai Tudose, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Jorge Buxadé Villalba, Othmar Karas, Maite Pagazaurtundúa

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

21	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Othmar Karas, Paulo Rangel, Sven Simon, Antonio Tajani, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira, Mihai Tudose
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

5	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Jacek Saryusz-Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari, Antonio Maria Rinaldi

0	0

Korišteni znakovi:

+: za

-: protiv

0: suzdržani

27.5.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA PREDSTAVKE

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove
o izvješću Komisije o vladavini prava za 2020. – COM(2020)0580
(2021/2025(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje Margrete Auken

PRIJEDLOZI

Odbor za predstavke poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- ističe da je Odbor za predstavke (PETI) odgovoran za utvrđivanje mogućih povreda vladavine prava i upozoravanje na njih s obzirom na velik broj predstavki zaprimljenih od građana koji su zabrinuti zbog povreda vladavine prava u svojim zemljama te zbog posljedica koje one imaju na njihove živote; naglašava da neodgovarajuća provedba vladavine prava ugrožava pravilno i pravodobno postizanje ciljeva EU-a u raznim područjima politike; čvrsto vjeruje da se temeljna prava mogu djelotvorno zajamčiti samo ako prevladava vladavina prava te da se potpuna zaštita prava građana Unije može osigurati u cijeloj Uniji samo ako sve države članice poštuju sva načela vladavine prava; smatra da nedostaci u jednoj državi članici utječu na druge države članice i na Uniju u cjelini te u tom pogledu naglašava da su institucije EU-a odgovorne za primjenu vladavine prava u državama članicama;
- poziva Komisiju da u svojim dalnjim izvješćima dostavi procjenu učinka utvrđenih nedostataka i povreda na daljnju dodjelu sredstava EU-a u okviru mehanizma uvjetovanosti; naglašava da alati za provedbu vladavine prava imaju ključnu ulogu u postizanju djelotvorne provedbe vrijednosti iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU); stoga poziva Komisiju da zajamči da se rezultati izvješća učinkovito provode konkretnim političkim mjerama; poziva Komisiju da pri sastavljanju svojih budućih izvješća poveća vidljivost doprinosu nevladinih organizacija i rezultata javnih savjetovanja;
- naglašava da vladavina prava uključuje načela kao što su zakonitost, koja podrazumijeva transparentan, odgovoran, demokratski i pluralistički postupak donošenja zakona, pravna sigurnost, zabrana proizvoljnog izvršavanja izvršnih ovlasti, djelotvorna sudska zaštita koju osiguravaju neovisni i nepristrani sudovi, djelotvorno sudsko preispitivanje, uključujući poštovanje temeljnih prava, dioba vlasti i jednakost

pred zakonom;

4. primjećuje da, unatoč opetovanim zahtjevima Parlamenta, izvješće Komisije o vladavini prava za 2020. ne obuhvaća važna područja demokracije i temeljnih prava kojima bi trebalo posvetiti jednaku pozornost, uključujući prava pripadnika manjina, među ostalim nacionalnih i jezičnih manjina; naglašava da treba poboljšati primjenu Povelje Europske unije o temeljnim pravima jer očekivanja građana EU-a nadilaze stvarno područje primjene Povelje; poziva Komisiju da u svom sljedećem izvješću osigura jednak postupanje prema svim temeljnim vrijednostima Unije iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji; smatra da Komisija mora u godišnja izvješća na transparentan način uključiti što više dionika i savjetovati se s njima, pri čemu posebnu pozornost mora posvetiti pravnim stručnjacima i stručnjacima za temeljna prava iz vanjskih organizacija kako bi se zajamčili veći pluralizam i potpuna vjerodostojnost, te pružiti jasne naznake o dalnjim mjerama za sve otkrivene nedostatke;
5. primjećuje da je zaprimljen velik broj predstavki građana koje se odnose na diskriminaciju s kojom se suočavaju manjine, naročito pripadnici skupine LGBTIQ; najoštije osuđuje činjenicu da se u mnogim predstavkama također ističe sustavna diskriminacija i promicanje govora mržnje protiv LGBTIQ osoba od strane javnih tijela i izabralih dužnosnika u nekim državama članicama; u tom smislu pozdravlja zalaganje Komisije da do kraja 2021. predstavi inicijativu za proširenje popisa djela koja se smatraju kaznenim djelima u EU-u u skladu s člankom 83. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) kako bi se obuhvatili zločini iz mržnje i govor mržnje, uključujući zločine usmjerene na pripadnike skupine LGBTIQ;
6. ističe činjenicu da je Unija jedno od mjesta na svijetu s najvišim standardima vladavine prava, ali da je i dalje strukturno loše opremljena za borbu protiv kršenja vladavine prava; kritizira neuspjeh Vijeća da ostvari napredak primjenom sankcija u postupcima koji su u tijeku na temelju članka 7. UFEU-a; poziva Komisiju da unaprijedi svoju sveobuhvatnu metodologiju vladavine prava utvrđivanjem djelotvornijih, transparentnijih i jasnijih pravila kako bi se osiguralo objektivno poštovanje vladavine prava u svim državama članicama i uzela u obzir zabrinutost svih građana EU-a; naglašava da se u svakom slučaju svi alati dostupni na razini Unije, poput postupaka zbog povrede prava, postupaka utvrđenih u Uredbi o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, okviru za vladavinu prava i članku 7. UFEU-a, moraju u potpunosti i učinkovito upotrebljavati kako bi se riješilo pitanje povrede vladavine prava; ističe visoka očekivanja građana izražena u predstavkama u kojima se traži odgovarajući i brz odgovor Unije kako bi se zaustavila takva kršenja; naglašava da bi češće prikupljanje informacija omogućilo bolje razumijevanje i rješavanje kršenja vladavine prava te daljnje postupanje u vezi s njima;
7. poziva Komisiju da djelotvornije i pravovremeno iskoristi svoje ovlasti za pokretanje postupka protiv države članice pred Sudom Europske unije te da od Suda zatraži da odredi privremene mjere kako bi se spriječilo pogoršanje teške i nepopravljive štete koja je nanesena vladavini prava;
8. traži ukidanje Mehanizma suradnje i provjere za Bugarsku i Rumunjsku s obzirom na provedbu izvješća o vladavini prava i u skladu s primjedbama Komisije o tom pitanju;

9. žali zbog toga što su reforme usvojene u nekim državama članicama ozbiljno ugrozile neovisnost pravosudnog sustava i povećale utjecaj izvršne i zakonodavne vlasti na njegovo funkcioniranje, zbog čega je Komisija pokrenula postupke zbog povrede prava i izrazila zabrinutost u kontekstu postupaka iz članka 7. UEU-a;
10. ističe da Odbor za predstavke Parlamenta već više od 10 godina prima predstavke u kojima vrlo velik broj roditelja koji nisu njemački državljeni prijavljuje sustavnu diskriminaciju i arbitrarne mjere koje protiv njih poduzima njemački Ured za skrb o mladima (Jugendamt) u obiteljskim sporovima s prekograničnim implikacijama koji uključuju djecu kad je riječ o pitanjima koja se, među ostalim, odnose na roditeljsku odgovornost i skrbništvo nad djetetom; smatra da bi se diskriminirajuće prakse trebale proglašiti kršenjem vladavine prava; poziva Komisiju da preuzme aktivnu ulogu u osiguravanju pravednih i usklađenih nediskriminirajućih praksi prema roditeljima kad je riječ o prekograničnim slučajevima skrbništva nad djetetom diljem Unije;
11. osuđuje političke napade i medijske kampanje provedene u nekim državama članicama protiv sudaca i tužitelja koji su javno osudili reforme kojima se ugrožava neovisnost pravosuđa; ističe da je u nedavnoj odluci Europski sud za ljudska prava¹ ponovno potvrdio da tužitelji i suci uživaju pravo slobode izražavanja i da stoga mogu sudjelovati u javnim raspravama o zakonodavnim reformama koje utječu na borbu protiv korupcije i pravosuđe te, općenitije, o pitanjima koja se odnose na neovisnost pravosudnog sustava;
12. naglašava da je od presudne važnosti osigurati neovisne i nepristrane pravosudne sustave jer su oni ključni stupovi za odgovarajuću borbu protiv korupcije, za zaštitu finansijskih interesa Unije s ciljem pravilne upotrebe sredstava EU-a i povećanja povjerenja građana u pravosuđe;
13. poziva Komisiju da nastavi strogo i objektivno ocjenjivati poštuje li se sloboda medija u svim državama članicama; ističe da je pandemija bolesti COVID-19 potvrdila koliko je važno jačati neovisno novinarstvo, zaštititi zviždače i osigurati pristup pluralističkim informacijama jer su to ključni pokretači vladavine prava i demokratske odgovornosti koji građanima mogu pružiti provjerene informacije, a čime se doprinosi borbi protiv dezinformiranja; žali zbog činjenice da se u mnogim državama članicama novinari sve češće suočavaju s fizičkim prijetnjama i uznemiravanjem na internetu, posebno novinarke, što često dovodi do autocenzure kojom se potkopava pravo građana na informacije; kritizira što se protiv novinara podižu strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja („SLAPP”) čiji je cilj cenzurirati, zastrašiti i ušutkati kritičare na način da ih se optereti troškom pravne obrane dok ne odustanu od kritika; poziva Komisiju da pojača napore kako bi se osiguralo da države članice ispunjavaju svoje obveze da zajamče poticajno okruženje za novinare, kao i da štite njihovu sigurnost i proaktivno promiču slobodu medija i medijski pluralizam;
14. žali što vlade nekih država članica raspolažu povjerljivim informacijama o javnoj nabavi tijekom pandemije bolesti COVID-19, čime se povećava rizik od korupcije u vlasti i nepovjerenje među građanima; poziva te države članice da opozovu mjere kojima se krše prava i osiguraju potpunu transparentnost prema novinarima i

---

¹ Presuda Europskog suda za ljudska prava od 5. svibnja 2020., *Kövesi protiv Rumunjske*, zahtjev br. 3594/19, ECLI:CE:ECHR:2020:0505JUD000359419.

građanima;

15. sa zabrinutošću primjećuje da ugovori koje je Komisija potpisala s poduzećima koja proizvode cjepiva protiv bolesti COVID-19 sadrže klauzule koje još nisu objavljene;
16. ističe da je Sud Europske unije nedavno potvrdio da organizacije civilnog društva moraju moći djelovati bez neopravdanog zadiranja države i tako prepoznao da je pravo na slobodu udruživanja jedan od ključnih temelja demokratskog i pluralističkog društva; ozbiljno je zabrinut zbog toga što su neke nevladine organizacije koje djeluju u području migracija, ženskih prava i prava pripadnika zajednice LGBTI+ izložene kampanjama sramoćenja i strateškim tužbama protiv javnog sudjelovanja te se suočavaju s ozbiljnim ograničenjima građanskog prostora u kojem mogu djelovati; poziva Komisiju da ubrza trenutačni rad stručne skupine za strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja kako je predviđeno akcijskim planom za europsku demokraciju te da osigura da se ta pitanja razmotre i u svim predstojećim zakonodavnim prijedlozima; ponavlja da je civilno društvo ključno za procvat demokracija i da smanjenje prostora za djelovanje civilnog društva doprinosi kršenju demokracije, vladavine prava i temeljnih prava; ponavlja da bi institucije Unije trebale održavati otvoren, transparentan i redovit dijalog s predstavničkim udrugama i civilnim društvom; ističe da je potrebno poduzeti snažnije zaštitne mjere kako bi se osiguralo dobro upravljanje u javnoj nabavi te da su aktivnosti nevladinih organizacija i organizacija civilnog društva također ključne u borbi protiv nepravilnosti u tom sektoru;
17. ističe da je potrebno podići razinu osviještenosti među građanima i stanovnicima EU-a o sredstvima i postupcima koji su im na raspolaganju na nacionalnoj razini i na razini EU-a kako bi nadzirali rad donositelja odluka i pozivali ih na odgovornost, štitili poštovanje i prijavljivali povrede vladavine prava; podsjeća da su predstavke koje se podnose Europskom parlamentu jedno od takvih sredstava; ističe da su pravda i pravna zaštita za one koji su bili žrtve povrede vladavine prava ključni element u izgradnji povjerenja u institucije i da ih države članice moraju zajamčiti; u tom pogledu poziva Komisiju da nadležnim tijelima dostavi konkretnе preporuke o naknadi štete pojedincima čija su temeljna prava povrijeđena;
18. poziva na sveobuhvatan pristup u borbi protiv korupcije koji će se temeljiti na preventivnim i represivnim mjerama, uključujući djelotvorne antikorupcijske pravne okvire, najviše standarde transparentnosti i integriteta u svim sektorima društva te neovisne i nepristrane pravosudne sustave koji će učinkovito provoditi antikorupcijsko zakonodavstvo, kao i djelotvorne i proporcionalne odvraćajuće sankcije, uključujući djelotvorni povrat prihoda od korupcije;
19. naglašava da bi nevladine organizacije trebale biti obvezne objaviti svoje izvore financiranja kako bi se spriječilo strano uplitanje u suverenost i demokraciju država članica te mijenjanje u rad demokratskih institucija EU-a; ističe da bi sva europska tijela trebale biti obvezne otkriti i objaviti popis svih nevladinih organizacija koje financiraju kao i iznose tog financiranja radi poštovanja načela transparentnosti i ostvarivanja prava europskih građana da budu s tim upoznati;
20. žali zbog toga što provedba Mechanizma suradnje i provjere još uвijek sprječava neke građane EU-a da u potpunosti uživaju u području slobode, sigurnosti i pravde;

21. naglašava da bi građanima i stanovnicima EU-a trebali biti zajamčeni odgovarajući standardi vladavine prava kad ostvaruju svoje pravo na slobodu kretanja unutar EU-a; naglašava da sezonskim i prekograničnim radnicima koji obavljaju svoje profesionalne djelatnosti u drugoj državi članici moraju biti u potpunosti zajamčeni socijalna i medicinska zaštita te učinkovit pristup pravosuđu;
22. ističe da je sposobnost EU-a i njegovih država članica da poštuju vladavinu prava ključna za međunarodan ugled EU-a i vjerodostojnost njegova djelovanja u promicanju vladavine prava, demokracije i ljudskih prava izvan Unije; upozorava na rizik od uplitanja trećih zemalja u sve demokratske procese na razini EU-a, među ostalim preko međunarodnih mreža korupcije koje ugrožavaju vladavinu prava u EU-u; naglašava da se prema građanima EU-a koji žive izvan Unije mora postupati u skladu s vladavinom prava, bez obzira na to komuniciraju li s tijelima države članice podrijetla ili s tijelima EU-a.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	27.5.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Jordan Bardella, Markus Buchheit, Ryszard Czarnecki, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Emmanouil Frakos, Mario Furore, Gianna Gancia, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Sira Rego, Frédérique Ries, Monica Semedo, Yana Toom, Loránt Vincze, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Pina Picierno, Domènec Ruiz Devesa, Rainer Wieland

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

24	+
EPP	Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev, Loránt Vincze, Rainer Wieland
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Cristina Maestre Martín De Almagro, Pina Picierno, Domènec Ruiz Devesa
Renew	Ulrike Müller, Frédérique Ries, Monica Semedo, Yana Toom
NI	Mario Fuoro
The Left	Alexis Georgoulis, Sira Rego
Verts/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Tatjana Ždanoka

7	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Emmanuil Fragkos, Kosma Złotowski
ID	Jordan Bardella, Markus Buchheit, Gianna Gancia, Stefania Zambelli

0	0
-	-

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	3.6.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Pernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Anna Júlia Donáth, Lena Dupont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoš Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vronidi, Jadwiga Wiśniewska, Javier Zarzalejos
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Damian Boeselager, Nathalie Loiseau, Karlo Ressler, Rob Rooken, Domènec Ruiz Devesa

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

49	+
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rares Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Ralf Seekatz, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
Renew	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Nathalie Loiseau, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoš Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Domènec Ruiz Devesa, Birgit Sippel, Bettina Vollath
The Left	Konstantinos Arvanitis, Pernando Barrena Arza, Clare Daly, Cornelia Ernst
Verts/ALE	Damian Boeselager, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

10	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Rob Rooken, Jadwiga Wiśniewska
ID	Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

4	0
ECR	Assita Kanko
ID	Peter Kofod
PPE	Nadine Morano
S&D	Maria Grapini

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani